

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Πηγὴ Μ. Καλλιφρονᾶ. Διεκρίθη ἐπὶ ἀρετῇ, ἣν κληροδοτήσασα ἐκ τῶν δύο πρωτευόντων ἀθηναϊκῶν οἴκων, σεβαστῶν καὶ διακεκριμένων, οἵτινες διὰ τοῦ γάμου αὐτῆς συνεδέθησαν, ἤσκησεν ἀθορύβως καθ' ὅλον αὐτῆς τὸν βίον. Ἀκριβῶς ἡ Πηγὴ Καλλιφρονᾶ καὶ ἐκ γεννήσεως καὶ ἐκ γάμου ἀνῆκεν εἰς δύο διαπρεπεῖς οἰκογενείας τῶν Ἀθηναίων, ὧν ὁ μὲν εἰς συνέδεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀρρήκτως μετὰ τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως ταύτης, ὁ δὲ μετὰ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς. Ὁ Ἅγγελος Γέροντας, ὁ πατὴρ τῆς Π. Καλλιφρονᾶ ὑπῆρξεν ἀληθῶς ἥρωας, ἐν πεποθήσει δὲ πληρεστάτῃ, δύναται τις ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τὸν τίτλον τοῦτον. Πράγματι ἤρωες ἔνδοξοι εἰσὶν οἱ πίπτοντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ὑπὲρ μεγάλης τινος ἐθνικῆς ἢ κοινωνικῆς ιδέας· ἀλλ' οὗτοι ἔχουσι τοῦλάχιστον τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι πίπτουσιν ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸν θάνατον δὲν αἰσθάνονται, ἐκπνέουσι πανηγυρικῶς ἐν μιᾷ στιγμῇ. Ἀναμφισβητήτως ὅμως ἀρμοδιώτερον ὑπὸ τῆς ἀδεκάστου ἱστορίας κρινόμενοι, ἐὰν μὴ πράγματι ἀνώτεροι, βεβαίως ὅμως ἐφάμιλλοι τούτων εἰσὶν οἱ παραδίδοντες ἑαυτοὺς εἰς βέβαιον, ἀλλ' ἐν βασιανιτηρίοις βραδέως ἐπερχόμενον θάνατον, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἐπ' αὐτοὺς ἀτειζόντων. Ὁ πατὴρ τῆς Π. Καλλιφρονᾶ μετὰ τῶν ἐτέρων δύο ἀξίων αὐτῶ συναρχόντων Δημογερόντων τῶν Ἀθηναίων, τοῦ Παλαιολόγου Βενιζέλου καὶ τοῦ Προκοπίου Βενιζέλου συγγενῶν του, προέβη, ὅπως σώσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς σφαγῆς, ἣν ἠπειλήσε τῶν κατοίκων αὐτῶν ἡ ἐξαγριωθεῖσα λύσσα τῶν κατακτητῶν ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐξεγέρσει κατὰ τὸ 1824 καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὄμηρον εἰς αἰμοχαρεῖς βαρβάρους. Ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, ἐν σκοτειναῖς φυλακαῖς κρατούμενος, εἶδε τὸν θάνατον ἀπειλοῦντα αὐτὸν καὶ πολλάκις, ἴσως τὸν ἐπόθησεν, ὡς ἀπαλλαγὴν ἐπὶ τέλει ἀφορήτων βασιανιστηρίων.

Τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ ὄφειλε εἰς φυγὴν, ἣν προϋστάτευσε μόνῃ ἡ Θεῖα Πρόνοια. Τοιοῦτοι ἄνδρες ἀναμφισβητήτως εἰσὶν ἀντάξιοι τοῦ στεφάνου τῶν ἡρώων. Τοιοῦτου πατρὸς κόρη ἡ Π. Καλλιφρονᾶ καὶ διὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐπίσης δικαιοῦται εἰς τὴν εὐγνώμονα ἀνάμνησιν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων. Ὁ Μιχαὴλ Καλλιφρονᾶς ἀφιλοκερδῶς καὶ πατριωτικώτατα ἐκ τῶν ἰδίων πολλάκις δαπανῶν, ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὑπηρετήσε τῶ Δῆμῳ Ἀθηναίων ὡς Δημοτικὸς Σύμβουλος, ὡς Ἐκκλησιαστικὸς Σύμβουλος καὶ ὡς μέλος τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1890.

Ἐλένη Σ. Βλάχου. Γυνὴ κατ' ἐξοχὴν ἐνάρετος καὶ πεπροικισμένη δι' ὅλων τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν. Μήτηρ πεφιλημένη τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἐξαιρέτου πολίτου καὶ διακεκριμένου τῆς «*Ποικίλης Στοᾶς*» φίλου κ. Λεωνίδου Βλάχου, γεννηθεῖσα καὶ ζήσασα ἐν ἡμέραις, καθ' ἃς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις καὶ ἡ ἐκπλήρωσις

τοῦ καθήκοντος ἀπετέλουν τὸ πρόωτον καὶ κυριώτατον μέλημα τῆς ἀφελοῦς ἐκείνης γενεᾶς, μέχρι δὲ τῶν τελευταίων αὐτῆς στιγμῶν ἀπαραβάτως συνεχίσασα τὰ μεγάλα αὐτῆς παραδείγματα, ἀπέβη ἀφ' ἐνὸς μὲν πρότυπον μητρὸς ἐμπορουμένης ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων καὶ ὑψηλοτέρων ἰσοῦ αἰσθημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπόδειγμα μιμήσεως ἀξίεραστον. Τὴν χριστιανικωτάτην δέσποιναν Ἑλένην Βλάχου δὲν ἐχαρακτήριζεν ἡ παράσημος μόρφωσις τῶν ἡμερῶν μας, ἀλλ' ἀπέραντος ἀρετῆ· ἦν ἀληθῶς λείψανον τῆς ὁλονὲν ἐκλιπούσης τάξεως τῶν παλαιῶν μητέρων· συγκαταριθμεῖται μεταξὺ ἐκείνων τῶν γυναικῶν, αἵτινες οὐδέποτε μὲν ὑπῆρξαν ἱκαναὶ νὰ ἐπιδεικνύωνται, ἐξεπλήρωσαν ὅμως μετὰ θρησκευτικῆς καὶ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως καὶ εὐστοχίας τὰ ἐν τῇ ζωῇ καθήκοντα αὐτῶν. Ἀπλῆ, ἀνευ προπονήσεων καὶ κόμπου ἐνεῖχεν χρυσὴν καρδίαν καὶ χεῖρα ἀνοικτήν, μετ' εὐαγγελικῆς ὄντως μυστικότητος χορταίνουσα πολλοὺς ἐξ ἐκείνων, πρὸς οὓς ἡ μὲν τύχη ἐδείχθη σκληρά, ἡ δὲ κοινωνία ἀνάληγτος. Κατέχουσα ἐν ἑαυτῇ θεμιδὸν τὸ πῦρ τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, καίτοι σειρὰ πικρῶν συμφορῶν ἐπλησσε τὴν καρδίαν αὐτῆς, αἰετοπε μετὰ καρτερίας παρεῖχε διδάγματα σπανίας ὑπομονῆς καὶ ἀκραφνοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ἀληθεστέρων ὄρων, εἰς οὓς τάσσει τὴν γυναικα ἢ ἐν τῷ κόσμῳ μεγάλη αὐτῆς ἀποστολή.

Ἐὰν ὄντως δὲν ὑπάρχει ὑψηλότερος καὶ εὐγενέστερος προορισμὸς τοῦ τῆς συζύγου καὶ τῆς μητρὸς ἐν τῇ διττῇ ὑποστάσει τῆς γυναικός, ἥτις ἀνυψοῖ αὐτὴν εἰς τοὺς ἐπιφθονωτέρους βαθμοὺς τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ χρησιμότητος, ἥτις περιβάλλει αὐτὴν διὰ τῶν ἱερωτέρων εὐθυνῶν καὶ δι' ἧς ἡ γυνὴ καθίσταται ἡ κρηπίς καὶ ζωὴ τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωνίας, τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆς, πράγματι ἐν τῇ παραδειγματικῇ ταύτῃ, πιστῇ καὶ τελείᾳ ἐκπληρώσει τοῦ ὑψηλοῦ τούτου προορισμοῦ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἱερῶν ἀρετῶν τῆς οἰκογενειακῆς φιλοστοργίας, τοῦ ἀγαθοποιοῦ βίου καὶ τῆς ἐπιμελοῦς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων, ἡ Ἑλένη Βλάχου κατέλιπε διὰ τῆς μακρᾶς αὐτῆς ζωῆς ἀνεκτίμητα διδάγματα, ἐκ τῆς μελέτης τῶν ὁποίων ἀπομένει ἀγαπητὴ καὶ εὐλογημένη ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὀνόματός της. Πλήρης ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ἐν Κερκύρᾳ τὴν 20 Ἰανουαρίου 1890

Παναγιωτίσσα Γ. Ρετζίνα. Ἐνῶ εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ θάνατος οὐδὲν ἕτερον εἶνε εἰμὴ πλήρως ἀμετατρέπτου νόμου τῆς φύσεως, ὅτινι πάντες ὑποκείμεθα, οὐχὶ ὅμως διὰ τοῦτο καὶ δὲν εἶνε λυπηρός, ὅταν μάλιστα ἀποτόμως ἀποχωρῶν ἐξ αἰρέτα τέκνα ἐναρέτου καὶ ἀξίας μητρὸς, ὅταν στερῆ τὴν κοινωνίαν λαμπροῦ μητρικοῦ παραδείγματος. Τοιαύτην ἀκριβῶς ἐνέχει ἔννοια ὁ θάνατος τῆς Π. Ρετζίνας. Γινώσκουσα ὅποσον ὑψηλὸς καὶ μέγας εἶνε ὁ προορισμὸς τῆς γυναικός, τί δὲ κυρίως ὀφείλει ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν κοινωνιῶν ἐκ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀποτελεσματικῆς αὐτοῦ ἐκπληρώσεως, καὶ ὡς σύζυγος καὶ ὡς μητὴρ, ἐνσταλάζουσα ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας τὰ νάματα τῶν ὠφελίμων διδασμάτων εἰς τὰ τέκνα της καὶ σπουδαίως ἐπενεργούσα πρὸς πλήρη αὐτῶν καταρτισμὸν, καὶ ὡς μέλος τῆς Κοινωνίας, θρησκευτικῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως, ὑπερέτησε καθ' ἅπαντα τὴν μακρὰν ζωὴν της, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴν αὐτῆς. Γεννηθεῖσα ἐξ ἐγκρίτου οἴκου τοῦ Αἰγίου, ὑποφωσκούσης τῆς ἡοῦς τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως τοῦ 1821, ἐγκατέστη εἶτα μετὰ τῆς πατρικῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὡς ἐκ τῶν τότε κλυδωνισμῶν εἰς Ὑδραν, εἰς τοὺς ἐκλάμπρους τῆς ὁποίας κατὰ θάλασσαν ἀγῶνας

μετέσχε και ἡ οἰκογενεὶά της, ἀφθόνως θυσιάσασα και διὰ μεγάλων ἐκδουλεύσεων παρακολούθησασα πᾶσαν ἐθνικὴν ἐργασίαν. Ἄμα τῇ ἐθνικῇ ἀποκαταστάσει συζευθεῖσα ἐν Ναυπλίῳ μετὰ τοῦ μεγάλου ἐπιχειρηματίου ἀειμνήστου *Γ. Ρετζίνα*, διέμεινεν ἀπὸ τοῦ 1835 ἐν Πειραιεῖ, σέμνωμα μὲν και ὄλθος τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ἀγλάισμα δ' ἀληθές τοῦ πυρῆνος τῆς ἀρτιπαγοῦς τότε πειραϊκῆς κοινωνίας καταστάσα και ἀπολούσασα τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ, ἀπτῆς μαρτυρίας τῆς πρὸς τὰς ὑπερόχους αὐτῆς ἀρετὰς κοινῆς ἐκτιμῆσεως.

Ὅ,τι και ἂν ἀναγράψῃ τις παρὰ τὸ ἐπιβάλλον και διακεκριμένον ὄνομα τῆς σεβαστῆς ταύτης γυναικός, δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἀλήθειαν, δὲν ὠχρηῖ δὲ οἰαδῆποτε ἐξύμνησις πρὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου προτύπου, τῆς συζύγου τοῦ ἐκ τῶν πρώτων οἰκιστῶν τοῦ Πειραιῶς, και μητρὸς τῶν γνωστῶν ἀδελφῶν, τέκνων πολυτίμως συνεχιζόντων τὰς τῶν γεννητόρων ἀρετὰς. Πλήρης ἡμερῶν ἡ *Παραγιωτίτσα Γ. Ρετζίνα* ἀπεβίωσεν ἐν Πειραιεῖ τὴν 31 Ἰουλίου 1890.

Ἑλένη Βάσσου. Ἡ «*Ποικίλη Στοὰ*» περιθλιπτικῶς κοσμεῖ τὰς σελίδας αὐτῆς διὰ τῆς βιογραφίας ἐπιφανοῦς γυναικός, ἧς ἡ ὅλη ζωὴ εἶναι ἀληθῆς ἱστορία. Πλεῖστα γεγονότα τοῦ βίου τῆς *Ἑλένης Βάσσου* ἐν τῇ περιπετειῶδει ἐποχῇ τῆς ἐθνεγεργασίας και παρ' ἀνδρῶν τῶν μαχῶν και τοῦ πολέμου περιτράνωσιν δεικνύουσιν ὅποια ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν 7 Ἰανουαρίου ε. ε. κηδευθεῖσα σεβασμία και διαπρεπῆς πρεσβυτις.

Διακριθεῖσα ἐπὶ ἐκτάκτῳ καλλονῇ, νοημοσύνη και μεγαλείῳ φρονήματος, πλεονεκτῆματα, ἅπερ προσεῖλκυσαν τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ μαυροβουνιώτου στρατηγοῦ Βάσσου, μόλις ἐπανελθόντος τότε εἰς Κέα ἐκ τῆς παραδόξου ἐκεῖνης εἰς Βηρυττὸν ἐκστρατείας τοῦ 1826. Ὁ ἀτρόμητος ἥρωσ περιπαθῶς τὴν ἡράσθη νυμφευθεὶς δ' αὐτὴν εἶχε σύντροφον κατὰ τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας τῆς Καρόστου και καθ' ὅλας τὰς ἐπιλοίπους μάχας, ἃς κατὰ τοῦ Κιουταχῆ εἶχε διοργανῶσει. Ἡ σύγγρονος αὐτῇ ποιήσις ἐνεπνεύσθη πολλοὺς στίχους ἐκ τοῦ θαυμασίου κάλλους της, τῆς πρωτοφανοῦς τόλμης της και τῆς ἐκτάκτου εὐφυίας της. Ὁ Σατωβριάνδος, εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ξενισθεὶς ἐν Κέα, τὴν ἐθαύμασε κόρη, ὃ δὲ ποιητῆς *Π. Σοῦτσος* τὴν ἐθαύμασε γυναῖκα. Ἡ δρᾶσίς της κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν και ἐν στρατοπέδοις και ἐν νοσοκομείοις ὑπῆρξε μεγίστη, αὐτὴ δὲ μόνη ἐκράτει τὴν ἀλληλογραφίαν μεταξὺ τοῦ τρομεροῦ Κιουταχῆ και τοῦ στρατηγοῦ Βάσσου, διεξάγουσα μετὰ σπανίας λεπτότητος πνεύματος πᾶσαν διαπραγματεύσιν, πᾶσαν συνεννόησιν.

Ἡ *Ἑλένη Βάσσου* ἐγεννήθη ἐν Ἠπειρῷ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος. Καταδιωχθεῖσα τῆς οἰκογενείας της, νήπιον ἔτι, μετώκησεν εἰς Κέα, εἰς τὴν ὁποίαν διέμεινε μέχρι τῆς ἐνῆλικιώσεώς της. Ὁ στρατηγὸς Βάσσος περὶ τὸ τέλος τῆς ἐπαναστάσεως μεταβαίνων μετὰ στρατοῦ εἰς Συρίαν πρὸς ἐπανάστασιν τῶν αὐτόθι ὑποδούλων και ἀποθιθασθεὶς εἰς Κέα, ἡράσθη τῆς ὠραιᾶς Ἑλένης, ἣν, ἀρνούμενων τῶν γονέων της, ἵνα τὴν νυμφευθῆ, ἀπήγαγεν εἰς Ἄνδρον και ἀφῆκεν ὑπὸ φρουρὰν ἐν τῷ ἱστορικῷ πύργῳ Γιαννούλη. Ἐν τῷ πύργῳ τούτῳ ὡς ἡρωὺς μεσαιωνικοῦ μυθιστορήματος ἔμεινε κεκλεισμένη ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, μετὰ τὴν θύραν τοῦ πύργου ἐκτισμένην ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ, μετὰ φρουρὰν κάτωθεν τῆς θύρας, λαμβάνουσα τὰς τροφὰς ἐκ τοῦ παραθύρου διὰ σχοινίου και μετὰ τὴν συνοδείαν μιᾶς μόνης

γυναϊκός. Μετά τινας μῆνας ὁ στρατηγὸς ἐπανερχόμενος, τὴν μετέφερεν εἰς Πειραιᾶ, ἐντεῦθεν δ' ἄρχεται ἡ εὐγενὴς δρᾶσις τῆς ἐξόχου γυναικός.

Κρίσιμος ὑπῆρξεν ἡ στιγμή, καθ' ἣν πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ Βούρβαχῆ ἀπεφάσισε παρατόλμως νὰ δώσῃ τὴν ἐν Καματερῶ μάχην ὁ ἀρειμάνιος Βάσσοσ. Ὁ ἥρωσ μάτην ἠγωνίσαστο καὶ ἀπώλεσεν 900 ἄνδρας· μόλις αὐτὸς καὶ τινες ἄλλοι κατόρθωσαν νὰ σωθῶσιν, ἡ δὲ Ἑλένη ἦτο νοσοκόμος τῶν πολεμιστῶν του. Ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ ἡ ἀμαζὼν σύζυγός του ἔσχιζε τὰ ἐνδύματά της καὶ προσέδενε τὰς πληγὰς τῶν τετραυματισμένων, ἀληθὴς ἰατρός καὶ νοσοκόμος, στρατιώτης καὶ σύζυγος συγχρόνως.

Βραδύτερον, ὅτε ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος ἀνεγνωρίσθη, ἡ πολιτεία τοῦ Καποδιστρίου ὑπέστη ἅπασαν τὴν ἀντίδρασίν της. Ἐγκατεστημένη ἡ Ἑλένη Βάσσοσ ἐν Σαλαμῖνι, εἰργάζετο μετὰ ζέσεως πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ γηραιοῦ ἐκείνου Κυβερνήτου, διακηρύττουσα, ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἥκιστα πρόσφορον, ὅπως ἐγκλιματισθῶσιν αἱ ἀπολυταρχικαὶ τῆς Ῥωσσίας ἐξεις. Ὁ οἶκός της εἶχε καταστῆ τὸ κέντρον ὅλης ἐκείνης τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ πᾶσα κατὰ τοῦ Καποδιστρίου ἀντίδρασις ἐξῆλθε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς γυναικὸς ταύτης. Μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ἡ Ἑλένη Βάσσοσ, ἐγκατασταθεῖσα μετὰ τοῦ συζύγου της εἰς Ἀθήνας, κατέστη μία τῶν εὐγενεστέρων καὶ φιλοξενωτέρων δεσποινῶν, αἵτινες ἐκόσμουσαν τὰς Ἀθήνας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Εἰς χειμερινούς χοροὺς τῆς οἰκίας Βάσσοσ συνέρρεε κατ' ἔτος μετὰ τῶν Βασιλέων ὅ,τι ἐκλεκτόν, ὅ,τι ἔξοχον, ὅ,τι σπάνιον περιεῖχον τότε αἱ Ἀθηναί. Ἡ Ἑλένη Βάσσοσ, ἀποθανοῦσα ἐν θαλαρῶν γῆρατι ἐκ τῶν πολλῶν τέκνων της, κατέλιπε ζῶντας δύο υἱοὺς διακεκριμένους, ἀμφοτέρους ἀνωτέρους ἀξιωματικούς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, συνεχίζοντας ἤδη λαμπρῶς τὸ στάδιον ἐκεῖνο, διὰ τοῦ οὐοίου ὁ πατὴρ των ἀνέδειξε τοσοῦτον περιφανὲς τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας Βάσσοσ.

Ῥαλλοῦ Γ. Λεβέντη. Ἀδελφὴ τῶν ἐπιφανῶν καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κκ. Πέτρου καὶ Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου, μήτηρ τοῦ ἐν Σύρῳ διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀξιολόγου ἀνδρὸς κ. Ὁθωνος Λεβέντη, ὑπῆρξε γόνος τῶν πρώτων ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἐθνους ἡμῶν πεσόντων. Γεννηθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1802 ἔσχε τὴν σκληρὰν τύχην κατὰ τὸ 1821 νὰ ἰδῇ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς της Δημ. Παπαρρηγοπούλου, διακεκριμένου τραπεζίτου, τοῦ ἀδελφοῦ της Μιχαήλ καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς Σκαναβῆ, μαρτυρησάντων μιᾶ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', τοῦ μὲν ἐπὶ τῆς ἀγχόνης, τῶν δὲ ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, ἕνεκα τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐνεργειῶν των. Ἀπροσδοκῆτως μόνῃ αὐτῇ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν της διασωθεῖσα, κατέφυγεν εἰς Ὀδησσόν, ἔνθα παραμείνασα, ἔτυχε μορφώσεως καὶ σπουδῆς οὐ τῆς τυχοῦσης, δαπάναις τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἐθνους ἐλθοῦσα εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1832 μετὰ τῶν ἐγκρίτων αὐτῆς ἀδελφῶν, συνήντησεν ἐν Ναυπλίῳ ἓνα τῶν ἀρχηγῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, τὸν ἀείμνηστον Γεώργιον Λεβέντην, ἄνδρα μέγιστα ποσὰ διαθέσαντα ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Ἐθνους καὶ διὰ τῶν φώτων καὶ τῆς νοημοσύνης αὐτοῦ ἐργασθέντα σπουδαίως ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτοῦ, ὃν καὶ ἐνυμφεῦθη τῇ

1833. Ὁ Γ. Λεβέντης ἀκριβῶς ἐγένετο εἰς τῶν σημαντικωτέρων ἀρχηγῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, περὶ αὐτοῦ δὲ ὁ ἀλλοδαπὸς ἱστορικὸς Γερβίνος γράφει, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ μοχλὸς αὐτῆς.

Ἡ Ρ. Λεβέντη, πρεσβεύουσα ὅτι τὸ ἀληθὲς μυστήριον τῆς προόδου καὶ ἀκμῆς τῶν κοινωνιῶν, οὔτε εἰς τὰς χεῖρας τῶν βασιλείων ὑπάρχει, οὔτε εἰς τὰς χεῖρας τῶν νομοθετῶν, ἀλλ' ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐστία, ἀναγνωρίζουσα δὲ ὅτι καλῶς ἔχοντος τοῦ οἴκου καὶ ἡ κοινωνία προάγεται καὶ εὐημερεῖ, τούναντίον δὲ δυσπραγεῖ καὶ μαραίνεται, ὡς γυνή, ἐπακριβῶς ἀφοσιωθείσα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μεγάλου αὐτῆς προορισμοῦ, εὐτυχίσασα νὰ γεννηθῇ ἐν οἴκῳ διακριθέντι ἐπὶ ἀρετῇ καὶ αὐστηρότητι ἠθῶν, κατέλιπε τελείαν τὴν εἰκόνα ζωῆς, ἀξίας τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς κλήσεως καὶ ἀποστολῆς. Διδάξασα πάντοτε τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντα, ἐν οἷς περικλείονται ἅπαντα τὰ ἠθικὰ διδάγματα, κυρίως δ' ἐμπνεομένη ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν μεγάλων ἀγώνων τῆς οἰκογενείας τῆς, διήνυσε μὲν τὸν βίον ἐν κύκλῳ ἀθωρύβῳ, ἐξεπλήρωσεν ὅμως πιστῶς τὴν ἱεράν αὐτῆς ἐπὶ γῆς ἀποστολήν καὶ ἐγένετο οὕτω κυρίως εἰς τὴν κοινωνίαν ἀπίερωσ χηρησιμωτέρα πολλῶν ἐξ ἐκείνων, ὧν τὰ ὀνόματα συνήθως μετ' ἐλαφρᾶς συνειδήσεως φέρονται ὡς πρότυπα ἀρετῆς καὶ εὐγενοῦς ἐργασίας.

Ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ὀπωσθήποτε εὐτυχισάντων νὰ γνωρίσωσι τὴν Ρ. Λεβέντη θὰ διαμείνη βαθέως ἐγκεχαραγμένη ἡ εἰκὼν αὐτῆς ὡς τύπος τέλειος Ἑλληνίδος, κατ' ἐπίγνωσιν καὶ ἀνυποκρίτου εὐσεβείας χριστιανῆς καὶ μητρὸς χρηστοτάτης. Τὸ ὄνομά τῆς ἔσεται προσφιλες πάντοτε, ἀμείωτος δὲ ὁ γλυκύθυμος πόθος τῆς σεμνῆς, γλυκείας καὶ ἐλληνικῆς τῶντι φυσιογνωμίας αὐτῆς. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν Σύρῳ περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1890.

Ἰουλία Π. Ψύχα. Μία πρὸς μίαν ἀποσπᾶ ὁ θάνατος ἀπὸ τῶν θερμῶν κόλπων διακεκριμένων οἰκογενειῶν τὰς ὀλίγας ἐναπομεινάσας γνησίαις ἐλληνίδας δεσποίνας, τὰ τελευταῖα λείψανα γενεᾶς ἐνδόξου, τιμησάσης καὶ πατρίδα καὶ ἀνθρωπότητα. Δεδοξασμένη ἐποχῇ, περιδοξος γενεά. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις εἶχεν ἀκουσθῆ ἄνὰ τὰ πέρατα τῆς ὑψηλίου. Τίς δὲν εἶχε συγκινηθῆ τότε; Τίς δὲν εἶχε θαυμάσει τὴν φιλοπατρίαν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων καὶ τὸν ὑπερφυᾶ ἠρωϊσμόν αὐτῶν; Τὸ σάλπισμα τῆς ἐπαναστάσεως, ὅπου ἤκούσθη, συνήρπασεν ἀμέσως τὰς καρδίαις τῶν λαῶν καὶ πανταχοῦ μετὰ ζωηροῦ ἐνθουσιασμοῦ παρηκολουθεῖτο ἡ ἄνισος καὶ λυσσώδης πάλη μεταξὺ δεσπότηου βαρβάρου καὶ λαοῦ εὐγενοῦς, εἰς τὸ στήθος τοῦ ὁποίου δὲν εἶχον πνιγῆ οἱ ἱεροὶ παλμοὶ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας, καίτοι τετρακοσίων χρόνων βαρεῖαι ἀλύσει ἐπέεζον αὐτόν. Ἡ Ἰουλία Π. Ψύχα, ἀνήκουσα εἰς διαπρεπῆ οἶκον, συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἐκ Χίου διακεκριμένων γυναικῶν τῶν χρόνων ἐκείνων, πολλὰ ἰδοῦσα καὶ παθοῦσα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821. Ἄλλων ἐποχῶν γυνή, κατώρθωσε νὰ διανύσῃ τὸν βίον τῆς, ἐν τῇ ἀσφυκτικῇ ἀτμοσφαιρᾷ τῶν συγχρόνων καιρῶν, ἀγνόν, εὐγενῆ, ἀναζωογονοῦσα ἐκάστοτε τὰ χριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ αἰσθηματὰ τῆς εἰς τὰ γλυκεῖα νάματα τῶν πατροπαράδοτων ἀρετῶν, ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ τῆς πρὸς τὸν θεὸν χριστιανικῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας. Μήτηρ ἀγαθὴ καὶ σύζυγος ἐνάρετος ἐν τῇ εὐγενεστάτῃ τῆς λέξεως σημασίᾳ. Τὸ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς μητρικὸν φίλτρον διαφαίνεται ὡς ἐν διαυγεῖ κατόπτρῳ ἐν τῇ ἠθικῇ τῶν τέκνων

αὐτῆς μορφώσει. Αὕτη διέπλασε τὸ ἦθος, τὸ φρόνημα καὶ τὴν καρδίαν υἱῶν τιμωμένων ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ. Γεννηθεῖσα εἰς οἶκον, πολυειδῶς ὑπηρετήσαντα τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος κατὰ τοὺς μεγάλους αὐτοῦ ἀγῶνας, ἔφερον ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, ὡς πολῦτιμον κληρονομίαν, τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην, μετὰ θερμῆς ἡδονῆς καὶ ζωηροῦ ἐνθουσιασμοῦ πανηγυρίζουσα πάντοτε τὰς ἀγίας διὰ τὸν Βίον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἡμέρας, καὶ τὴν ἀληθῆ αὐταπάρνησιν, τὴν ἔξοχον ταύτην τῶν μεγάλων καρδιῶν ἀρετήν.

Ἡ ἐπίλεκτος τῆς πρωτεύουσας ἡμῶν κοινωνία ἐκήδευσεν τὴν ὑπερόχων αἰσθημάτων καὶ ἐν χριστιανικωτάταις ἀρεταῖς βίωσασαν σεβασμίαν πολίτιδα *Ἰουλίαν Π. Ψύχα* τὴν 25 Ἰουνίου.

Νικόλαος Μυκῶντος. Τὴν 21ην Μαρτίου τοῦ πρὸ μικροῦ λήξαντος ἔτους ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν προέπεμπεν ἀνταξίως τῆς ἀνδρείας καὶ φιλοπατρίας του τὸν *Νικόλαον Μυκῶντιον*, τὸν τελευταῖον σχεδὸν τῶν ἀγωνιστῶν, τὸν δι' ἡρωικωτάτης πράξεως, σπανιωτάτης ἐν τῇ ἱστορίᾳ, σώσαντα τὸν Φαβιέρον μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατοῦ ἐν Χίῳ, τσακίς δ' ἀνδραγαθήσαντα κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τοσοῦτον λαμπρῶς καὶ εὐόρκως ἐξυπηρετήσαντα τὸ ἔθνος, ὡς στρατιώτης, ὡς πολίτης, ὡς πατήρ. Ἀνήκει εἰς τὴν παρελθούσαν γενεὰν τῶν ἐνδόξων μαχητῶν τῶν μεγάλων ἐποχῶν τῆς ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας, συνδέεται δ' ἐξόχως καὶ μετὰ τῆς παρουσίας, διότι τὰ μὲν πρῶτα τῆς νεότητος αὐτοῦ ἔτη κατηγάλωσεν ἐν τοῖς πεδίοις τῶν μαχῶν, τὸν ἱερὸν ἀγωνισάμενος ἀγῶνα, ἐν μέσῳ κακουχιῶν καὶ στερησεων, τὰς δ' ἐπιλοίπιους τοῦ βίου του ἡμέρας μέχρις τῆς εἰς ἀποστρατεῖαν μεταθέσεως του διέθεσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς πατρίδος. Τὸ ἡλικὸν μεγαλεῖον καὶ ἡ ἡρωικὴ τοῦ χαρακτήρος δύναμις, ἅτινα χαρακτηρίζουσι τὴν θαυμαστὴν καὶ μεγαλουργὸν τοῦ ἀγῶνος γενεάν, ὑπῆρξαν ἐρριζωμένα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἐπιφανοῦς ἀγωνιστοῦ, οὐ μόνον δ' ἐξεδηλώθησαν διὰ τῶν ἐνδόξων καὶ ἡρωικῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον διὰ τῆς βιθειᾶς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς μετὰ θερμουργοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀφιερώσεως ἐν τῇ ἐν γένει πρόδῳ τοῦ ἔθνους, ἐν ᾧ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ὑπηρετήσεν.

Ἐνώπιον τοῦ διαπρεποῦς ὀνόματος τοῦ *N. Μυκωνίου* διανοίγεται ἀκριβῶς ἰσόκληρος ἡ ἱστορία ἐνὸς σχεδὸν αἰῶνος. Γεννηθεὶς τὴν 6 Νοεμβρίου τοῦ 1803 εἰς Κορωνίδα τῆς Νάξου, νεώτατος ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὡς ἀνήκων εἰς ναυτικὴν νῆσον, ὑπηρετήσεν κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ναυτικόν, κατὰ δὲ τὸ 1825 κατετάχθη εἰς τὸ τότε σχηματιζόμενον τακτικὸν σῶμα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς Ναύπλιον, μετέπειτα δὲ ὑπὸ τὸν ἀοίδιμον στρατηγὸν Φαβιέρον μετέσχεν εἰς ἀπάσας τὰς ὑπ' αὐτὸν ἐκστρατείας καὶ μάχας. Τὸν Αὐγούστου τοῦ 1826 εἰς τὴν ἐν Χαϊδαριῷ μάχην, ὅτε ὁ στρατηγὸς Καραϊσκάκης ἰππεύων ἵππον μέλανα, ἐμάχετο πρὸς ἰππεῖς, οἵτινες εἶχον ἐξέλθει τοῦ ἐλαιῶνος, τοσοῦτον πλησίον συνεπλάκη πρὸς αὐτούς, ὥστε καὶ ἕνεκα τοῦ παραδόξου καλύμματος τῆς κεφαλῆς του καὶ ἕνεκα τῆς χροιάς τοῦ προσώπου του, οἱ ἀκροβολισταὶ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, μὴ γνωρίζοντες τὸν στρατηγὸν, μικροῦ δεῖν νὰ φονεύσωσιν αὐτόν, ἂν δὲν ἡμποδίζοντο ὑπὸ τινων ὑπαξιωματικῶν τοῦ 4ου λόχου τοῦ 1ου τάγματος, οἵτινες τὸν ἐγνώριζον ἐκ τῶν προτέρων· μετὰ τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐκείνων ἦτο καὶ ὁ *N. Μυκῶντιος*, ὅστις καὶ ἐπληρώθη κατὰ τὴν μάχην, προαχθεὶς μετέπειτα ὑπὸ

τοῦ Φαβιέρου εἰς λοχίαν. Ἐτέραν πληγὴν ἔλαβε κατὰ τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τῆς Καρύστου, εἰς δὲ τοὺς Μύλους τοῦ Ναυπλίου πρῶτος ἐξῆλθε τῶν πλοίων καὶ ὡς ἐπιλοχίας μετὰ τοῦ λόχου του ὑπὸ τὸν φιλέλληνα λοχαγὸν Γερμανὸν Δουζουρδουί, ἐπέπεσε κατὰ τῶν Τουρκικῶν στρατευμάτων τῶν πολιορκούντων τὸν αἰοίδιμον Μακρυγιάννην, οὕτω δ' ἐλύθη ἡ πολιορκία.

Ποία ἱστορία τῶν πολέμων τῶν τελευταίων χρόνων ἀνέφερε γεγονός σοβαρώτερον καὶ πρᾶξιν ἡρωικώτεραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν μετὰ θαυμασμοῦ ἀνέγραψαν οἱ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως συγγράψαντες, τὴν πρᾶξιν ἐκείνην τοῦ Ν. Μυκωρίου, ἣν ἐξετέλεσε τὸν Μάρτιον τοῦ 1828 ἐν Χίῳ; Διαταγῇ τοῦ αἰμυνήστου Φαβιέρου καὶ μετὰ ἡρωικὴν ἀπόφασιν ριφθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν ἐξεπεραιώθη εἰς τὰς ἀπέναντι τῆς Χίου νήσους, ἐπὶ τρεῖς ὥρας κολυμβῶν καὶ παλαιῶν πρὸς τὸν θάνατον, οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐκεῖθεν ἀποστολῆς εἰς Χίον πλοιαρίων, ἔσωσεν ἅπαντα τὸν ἐπὶ τῆς νήσου τακτικὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν Φαβιέρον ἀπὸ βεβαίας καταστροφῆς. Οὐχ ἤττον ἡρωικὴ ὑπῆρξεν ἡ μετ' ἄλλων 536 ἡρώων, ἡγουμένου τοῦ αὐτοῦ εὐγενοῦς φιλέλληνος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆ πολιορκουμένην Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν εἰσοδος. Ὁ Ν. Μυκώτιος ἀπέμεινε ὁ τελευταῖος, ἴσως καὶ ὁ μόνος ἐπιζήσας ἐκ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες διέσχισαν τὴν πολυάριθμον στρατιάν τοῦ Κιουταχῆ πολιορκουήτος τοὺς ἐν τῇ Ἀκροπόλει.

Τοιοῦτος ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ ὁ βίος τοῦ γεραροῦ προμάχου τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους Ν. Μυκωρίου, βίος πλήρης ἱστορίας ἀληθοῦς καὶ ἐνδόξου σταδιοδρομίας, ἐξ ἧς πολλὰ παρέχονται διδάγματα τῆς ἐννοίας τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθήματος. Τ' ὄνομά του αἰετοπεθεὶς θὰ ἐξασχῆ παρὰ πάσῃ ἑλληνικῇ καρδίᾳ ἀληθῆ γοητεία, ἡ δὲ μνήμη του θὰ περιβάλληται δι' ἱεροῦ σεβασμοῦ καὶ θρησκευτικῆς λατρείας.

Φραγκῦσκος Δαμασκηνός. Μόνη ἡ Ποικίλη Στοὰ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἔργων περιβλέπτως στολίζει τὰς σελίδας αὐτῆς διὰ τῆς Εἰκόνας τοῦ περιφανοῦς ἐπιστήμονος, ἀδελφοῦ τοῦ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ διαπρεποῦς καθηγητοῦ καὶ ἐγκρίτου παρ' ἡμῖν νομομαθοῦς κ. Ν. Δαμασκηνοῦ.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1889 ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Φρ. Δαμασκηνοῦ, ἡ Ἑλλὰς ἀπώλεσεν ἀντιπρόσωπον κρατερόν καὶ τιμημένον ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐπιστήμῃ, ἄνδρα ἕξοχον, διαπρέψαντα μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἱατρῶν, τιμήσαντα δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα μεγάλως, διότι ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ μάθησις αὐτοῦ ἐγένοντο σεβασταὶ εἰς τὸν ὑψηλότετον κέντρον τῆς παγκοσμίου συνελεύσεως πάντων τῶν πεπαιδευμένων ἐν Παρισίοις, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν φώτων καὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐ μόνον παρακινήθει εἰς τὴν μεγαλοπόλει ἐκείνη καὶ ἤσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ, ἐφάμιλλος τῶν κρατίστων συγχρόνων του, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων ἐβραβεύθη κατ' ἐπανάληψιν κ' ἐτιμήθη διὰ τῆς ἀπονομῆς ἔδρας καθηγητικῆς εἰς αὐτόν.

Σπανίως τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐθρήνησε τὴν ἀπώλειαν τέκνου ἐφάμιλλου τῶν σοφῶν τοῦ ἐν τῷ πολιτισμῷ προηγμένου κόσμου, ὅσον τὴν ἀπώλειαν τοῦ Φρ. Δαμασκηνοῦ, ἐκτάκτου ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλληνικῇ Ἐπιστήμῃ προσωπικότητος.

Τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦ ἀνδρὸς στάδιον ὑπῆρξε πράγματι λαμπρόν, ἐκλείσει δ' ἐν Γαλλίᾳ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐνασχώσεως τοῦ ἐπαγγέλ-

ματος αὐτοῦ, ἐδημοσίευσεν ἐξόχους συγγραφὰς καὶ ἐπιστημονικὰς πραγματείας, πλήρεις πολυτίμων παρατηρήσεων, ὅτε διαγωνισθεὶς ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑφηγητῆς τοῦ μαθήματος τῆς ἐσωτερικῆς παθολογίας ἐν τῇ ἱατρικῇ σχολῇ τῶν Παρισίων, τὸ δὲ 1882 κατέλαβε τὴν ἔδραν ταύτην ὡς ὀριστικὸς καθηγητῆς. Ἐκτοτε ἡ Ἱατρικὴ Ἀκαδημία τῶν Παρισίων, θελουσα νὰ τιμῆσῃ ἐν τῷ Δαμασκηῶ τὸν ἄσκον καὶ ζηλωτὴν τῆς ἐπιστήμης ἐργάτην ἐξελέξατο αὐτὸν διὰ σημαντικῆς πλειοψηφίας Ἀκαδημαϊκόν, εἰς ἐπίσπεψιν περιφανοῦς ἐπιστημονικοῦ σταδίου, μεστοῦ δραστηριότητος καὶ φιλεργίας.

Διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ Φ. Δαμασκηνοῦ ἡ Ἐπιστήμη ἀπώλεσεν ἐπιφανῆ μύστην, δαιμόνιον ἄνδρα καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνι πανίσχυρον ἄθλητήν, σχόντα τὴν δόξαν ν' αὐξήσῃ τὴν κληρονομίαν αὐτῆς, τὸ δ' ἡμέτερον ἔθνος φυσικὸν ἐπιστημονικὸν ἀντιπρόσωπον, ζήσαντα ἐν μέσῳ μεγάλου εὐρωπαϊκοῦ κέντρου, ἀληθῆ ἀντιπρόσωπον τῆς Ἐθνικῆς ζωτικότητος καὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς ἀίσιποτε θὰ προσφέρῃ λατρείαν εἰλικρινῆ ὁ κύκλος τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων.

Δημήτριος Σ. Στροῦμπος. Ἐγεννήθη τῷ 1806 ἐν τῇ κώμῃ τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἠπειροῦ Κακουλίου ἐκ γονέων τὰ πρῶτα φερόντων ἐπὶ ἐμπορίᾳ καὶ πλούτῳ. Ὑπὸ διδάσκαλον τὸν Ἀναστάσιον Σακελλαρίου, τὸν ἐπικληθέντα διδάσκαλον τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἐδιδάχθη τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι καὶ ἐν Ἰωαννίνοις, εἶτα δὲ μετέβη εἰς Κέρκυραν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν σπουδῶν του εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν. Περαιώτας ταύτας καὶ ὀργῶν εἰς εὐρυτέραν μάθησιν μετέβη εἰς Γενεύην τῆς Ἑλβετίας καὶ κατετάχθη εἰς τὴν αὐτόθι Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν πρὸς ἀρμοιωτέραν μελέτην τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Διακούσας ἐν αὐτῇ μετὰ μοναδικῆς ἐπιμελείας τὰ μαθήματα τοῦ φυσικοῦ τμήματος, ἤξιώθη τοῦ πτυχίου τῆς σχολῆς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Μετέπειτα ἀπελθὼν εἰς Παρισίους ἐφοίτησεν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ σχολῇ τῶν μηχανικῶν καὶ ἐν τῇ πολυτεχνικῇ ἀνεδείχθη ἀξίος πτυχίου, ἐν ᾧ χαρακτηρίζεται ὡς εἰς τῶν ἀρίστων μαθητῶν. Κατελθὼν εἰς Ἀθήνας οὕτω τελειῶς κατηρτισμένος, διωρίσθη τῷ 1838 καθηγητῆς τῆς Φυσικῆς εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ἐνθα ἐξηκολούθησε διδάσκων ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσιτετραετίαν. Ἐντεῦθεν ἀμέσως ὁ Δ. Στροῦμπος ἐγένετο ὑφηγητῆς ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, μετ' ὀλίγον ἔκτακτος καθηγητῆς καὶ εἶτα τακτικὸς τοῦ μαθήματος τῆς Φυσικῆς, ἐπὶ πεντηκονταετίαν δὲ διδάξας ἐν τῷ ἀνωτάτῳ καθιδρύματι, ἀπέβη ἀληθὲς ὑπόδειγμα λαμπρᾶς διδασκαλίας, μύστου τῆς ἐπιστήμης ἀφιερωμένου, εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ. Ἀγαπῶν ὁ Δ. Στροῦμπος τὴν ἐπιστήμην του, ὑπὲρ τῆς ὁποίας κατηνάλωσεν ὀλόκληρον αὐτοῦ τὸν βίον, συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ εἰς ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ περὶ διαφορῶν πολυτίμων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, ἐνῶ διὰ τῆς ἐφευρέσεως νέων ὀργάνων καὶ νέων θεωριῶν ἐπροίκισε τὴν Φυσικὴν. Ἰδιαιτέρας εὐφῆμου μνείας ἐν τοῖς ἐπιστημον. τῆς Ἐσπερίας συγγραμμάσιν ἔτυχον πολλάκις διάφοροι πειραματικαὶ μέθοδοι τοῦ Δ. Στροῦμπου. Τὸ ἔξοχον μέρος τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀνδρὸς ἀπεικονίζεται ἄριστα ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθείσαις ἐπιστημονικαῖς διατριβαῖς, ἀληθῶς δὲ ὁ θάνατος αὐτοῦ κατέλιπε μέγα κενόν, τὸ δ' ἐπιφανὲς ὄνομά του θὰ περιβάλλῃ πάντοτε ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ὑπ' αὐτοῦ διδασκθέντων. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Ἰανουαρίου 1890.

Νικόλαος Π. Δηλιγιάννης. Γεννηθείς ἐξ ἐνδύξου οἴκου ἐν ἡμέραις, καθ' ἃς ἡ Ἑλλάς ἀνεγεννάτο ὑπὸ τοὺς καπνοὺς τῆς πυρίτιδος, ἀνεφάνη εἰς τῶν σεμνοτέρων καὶ ἐπιφανεστέρων τῆς Θεμίδος λειτουργῶν.

Ὁ βίος τοῦ ἀνδρὸς ὑπῆρξεν εὐκλεῆς σταδιοδρομία ἐν μεγάλοις ἀξιώμασιν, εἰς ἃ τὸ μὲν ἡ πολιτεία ἀνεβίβασεν αὐτόν, τὸ δὲ αὐτὸς ἐαυτὸν ἀνύψωσεν, πραγματοποιῶν μεγάλας ἰδέας ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ, πρὸς ἃς ἀκράτητος καὶ χαίρουσα ἡ ὄντως εὐγενῆς ψυχὴ τοῦ ἔτεινε. Ἄτυχῶς ζωῇ, παρέχουσα κόσμον ἄφθονον ἀμαράντων ἀνθέων, ὧν ἡ ἔντεχνος πλοκὴ ἀνήκει εἰς τὴν δεξιότητα χειρὸς δεδοκιμένης, δὲν δύναται νὰ διαγραφῇ ἐν ταῖς ὀλιγίσταις γραμμαῖς ταύταις.

Γόνος μεγαλωνύμου τοῦ μεγάλου ἀγῶνος γενεᾶς, ἀπὸ τῆς νεότητός του κατέγινε καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἄξιον τῆς εὐκλείας τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἐθνους. Υἱὸς τοῦ Πανάγου Δηλιγιάννη, ἕγγονος τοῦ Μωραγιάννη Ἰωάννου, τοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ ὕπνου ὑπὸ τῶν Τούρκων σφαγέντος, ἀνήκει εἰς τὴν περίβλεπτον οἰκογένειαν τῶν Δηλιγιανναίων, ἧς τὰ μέλη ἅπαντα διεκρίθησαν ἐν τοῖς προμάχοις, στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς ἀγωνισθέντα, ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐλευθερίας μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου ὑπηρετοῦντα τὴν Πατρίδα.

Ὁ Ν. Π. Δηλιγιάννης ὄρφανέυθη ἄγων τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας. Σπουδᾶσας ἐν Ἀθήναις καὶ ἀνακηρυχθεὶς διδάκτωρ τῆς νομικῆς, εἰσῆχθη ἐν νεαρωτάτῃ ἡλικίᾳ εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὡς γραμματεὺς τῶν Ἐφετῶν. Ἀποσυρθεὶς τῆς θέσεως ταύτης ἀπῆλθεν εἰς Ναύπλιον, ὅπου ἐπιτυχῶς ἐξήσκησε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, διορισθεὶς ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι τριῶν ἐτῶν Πρωτοδίκης ἐν Ἀθήναις. Αὕτη ἦτον ἡ ἀρχὴ τοῦ δικαστικοῦ σταδίου, ὅπερ διήνυσε μέχρι τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς δικαστικῆς ἱεραρχίας. Ἐπὶ ὀκταετίαν διατελέσας Πρωτοδίκης, τῷ 1862 προεβιβάσθη ὡς Ἐφέτης ἐν Ἀθήναις, ὡς τοιοῦτος δ' ὑπηρέτησεν ἐνδεκαετίαν ἰλόκληρον τῷ 1873, προαχθεὶς εἰς τὴν προεδρείαν τοῦ ἐν Πάτραις Ἐπρετείου, ἐξ οὗ μετετέθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις τῷ 1876. Ὑποστάς διαφόρους μεταθέσεις, ἕνεκα κομματικῶν λόγων, κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1885 προεβιβάσθη εἰς τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρείου Πάου, ἐν ἧ διέμεινε μέχρι τέλους τοῦ βίου του ὑπηρετῶν τιμίως καὶ συνετῶς. Ὁ Ν. Π. Δηλιγιάννης διὰ τοῦ μακροχρόνιου δικαστικοῦ βίου του ἀπὸ τῆς κατωτέρας μέχρι τῆς ἀνωτέρας βαθμίδος ἐτίμησεν ἀκριβῶς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ζηλωτῆς δ' ἐν ταύτῃ τῆς προόδου, καρτερικῶς ὑπερεμάχησεν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ νεωτέρου βίου τῆς πατρίδος ἡμῶν ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐργατικῶν τάξεων, πρῶτος δρέψας τὸ κλέος τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ εὐεργέτου τοῦ παρ' ἡμῖν ἄριστα λειτουρگوῦντος χρησιμωτάτου σωματείου τῆς εταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, ὑπὲρ ἧς ἐξόχως ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἠργάσθη. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1890.

Νικόλαος Μπατρας. Ἡ ὅλη εἰκὼν τῆς ζωῆς τοῦ τιμίου γέροντος στρατιώτου καὶ διακεκριμένου ἀγωνιστοῦ ἐνθυμίζει ἡμῖν τὴν ἡρωικωτέραν ἐποχὴν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ ἔθνει βράζουσα εὐγενῆς ὀρμὴ παρήγαγε τοὺς τιμωροὺς τῶν Τουρκικῶν ἀδικιῶν καὶ τοὺς ἰδρυτὰς τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Ἐκ τῶν γενναίων ἀθλητῶν τῆς ὁσημέραι ἐξαφανιζομένης ἐνδόξου γενεᾶς, τέκνον μεγάλου καὶ ἐπιφανοῦς οἴκου τῶν Κυδωνιῶν, ἐγεννήθη τὴν 15 Αὐγούστου τοῦ 1807. Αἱ πρῶταί του ἐντυπώσεις ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐκλάμπρους ἐποχὰς τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, εἰς τοὺς παρεχομένους τελείως κλέον καὶ ἀνεπιστρεπτὴ μεγαλοουργοὺς ἐκείνους χρόνους, οἵτινες παρελαύνοντες μετὰ τῶν ἀνδραγαθημάτων των πρὸ τῶν νυσταλέων καὶ χαύνων ἡμῶν ὀφθαλμῶν, φαίνονται ἀκριβῶς μυθεύματα ἀπίθανα. Πρὶν ἢ ἡχῆσῃ ὁ θούριος παιὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους, νεώτατος ὁ Ν. Μπαΐρας κατέλιπε τὴν πατρῶαν γῆν πολλὰ δ' ὑποστάς κατὰ τὸν πλοῦν καὶ ἀπογυμνωθεὶς μετὰ τῶν συμπλωτήρων παρὰ πειρατῶν ἀγρίων, ἔφθασεν εἰς τὰς αἰμασσοῦσας ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ὁποίας εἶδε φονευόμενον τὸν πατέρα του *Παραγιώτην Ἀποστόλου Ζαχαριᾶ ἢ Μπαΐραν*, τὴν ἰδίαν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπέθνησκε καὶ ὁ Καραϊσκάκης, αὐτὸς δὲ μετὰ τὴν ἱεράν ταύτην προσφορὰν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, ἡγωνίσαστο ἐπὶ ἔτη μακρὰ κατὰ τε τὸν μέγαν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα καὶ μετ' αὐτόν. Μετασχὼν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πατρὸς του ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τῶν διαφόρων μαχῶν, ἔφερεν ἐνδόξους πληγὰς, ὥς ἔλαβε μαχόμενος καὶ αἰχμαλωτισθεὶς κατὰ τὴν ἐν Φαλήρῳ πανωλεθρίαν, καθ' ἣν μετὰ σειρὰν ἀνηκούστων μαρτυριῶν ἤδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ σκληροῦ δεσπότητος.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὁ Ν. Μπαΐρας, ὁσάκις ἡ δούλη πατρίς ἐκάλει τὰ τέκνα αὐτῆς, πρῶτος ἐν ταῖς τάξεσι τῶν μαχομένων ἐπορευέτο, συντηρῶν πολλὰκις δι' ἰδίων του δαπανῶν πλήρη σώματα καὶ ἀναλαμβάνων τὴν ὀδηγίαν ἐκστρατειῶν, ἢ διαθέτων ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος του ἱκανὰ ποσὰ ἐκ τῶν μικρῶν αὐτοῦ πόρων, ἐν πᾶσι καταλείπων τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Οὕτω κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ 1854 ἐκ τῶν πρώτων ἀπελθῶν εἰς τὰ Θεσσαλικά πεδία, κρατερῶς ἡγωνίσαστο καὶ πατριωτικώτατα ἐπετέλεσε τὸ καθήκον αὐτοῦ.

Ἐντεῦθεν μετὰ τὴν τελείαν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους ἄρχεται τὸ ἐντιμον στρατιωτικὸν στάδιον τοῦ χρηστοῦ καὶ πολιοῦ στρατιώτου, ἡ ἀληθὴς στρατιωτικὴ πρὸς αὐτὸ ὑπηρεσία του. Ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ, δι' τοσοῦτον ἡγάπησεν, ὑπὲρ οὗ τοσοῦτον ἐμόχθησεν καὶ ὅστις τοσοῦτον ἐπέτιμα καὶ ἐσέβητο αὐτόν, παρέμεινε πιστὸς καὶ εὐορκος εἰς τὴν σημαίαν καὶ τὴν νέαν εὐέλπιδα βρασιλείαν, μετὰ πίστεως καὶ τιμῆς ὑπηρετιῶν αὐτῆν καὶ τῆς πολιτείας, καθόσον ἀμφοτέρως εἶχε συμπλέξει ἀλύτως ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ, εἰς αὐτὰς δὲ διέβλεπε τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς Ἑλλάδος Διαδοχικῶς προαχθεὶς μέχρις ἀνωτέρου βαθμοῦ, κατόπιν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκπληρώσας μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας οἰανδῆποτε, καὶ τὴν βαρυτέραν ὑποχρέωσιν, ἐγένετο τύπος στρατιώτου εὐσυνειδήτου καὶ πιστοῦ εἰς τὸ καθήκον του, τύπος ἐξ ἐκείνων, οὓς πᾶς πολίτης εὐχεται νὰ συναντᾷ συνεχῶς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Εὐτυχῆς διότι θανὼν αἰφνης ἐν Ἀθήναις τὴν 23ην Μαρτίου τοῦ 1890, ἐκληροδότησεν εἰς τὰ ἐξίκετα αὐτοῦ τέκνα ὡς αἰώνιον τίτλον τιμῆς, ὄνομα ἐντιμον καὶ διακεκριμένον.

Παντολέων Θεολόγος. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς τούτου τάσσεται δικαίως εἰς μίαν τῶν εὐγενεστέρων βαθμίδων τῆς μεγάλης τῶν μεγάλων τοῦ Ἑθνους εὐεργετῶν κλίμακος, ἣν κατακτῶσιν οὐχὶ ὁ ὄλθος, οὐχὶ τὰ περιφανῆ ἐκ καταγωγῆς

ὀνόματα ἢ αἱ ὑψηλαὶ κοινωνικαὶ θέσεις, ἀλλ' αἱ μεγάλαι θυσίαι τῆς διανοίας τοῦ πλούτου ἢ τοῦ αἵματος, αἱ περιφανεῖς ἀγαθοεργίαι καὶ αἱ ἐβελουσίαι πρὸς τινὰ ὑψηλὸν γενικὸν ἢ κοινωφελῆ σκοπὸν. Οὕτω δὲ ἂν ᾔηνε ἀληθές, ὅτι οὐδεὶς ποτὲ ἄνθρωπος δύναται ν' ἀξιώθῃ τοῦ ἀμαράντου στεφάνου τῆς αἰωνιότητος, παρὰ ἐκεῖνος μόνος τοῦ ὁποίου καὶ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς οὐδὲν ἄλλο ἐσκεψθῆ καὶ ἡσθάνθη καὶ ἐπεθύμησε ποτὲ, ἢ μὴ τὴν εὐπορίαν τοῦ πλησίον, τὴν ἀνακούφισιν τῶν ξένων θλίψεων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἀλλοτρίων συμφορῶν καὶ ἀναγκῶν, βεβαίως ὁ τάφος τῶν τοιούτων τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργετῶν, δύναται νὰ θεωρηθῇ πάντοτε ὡς ἡ μόνη θριαμβευτικὴ τῆς ἀθανασίας πύλη, τὴν ὅποιαν προλουαίνουσι μὲν τὰ δάκρυα τῶν πενήτων, ἐξασφαλίζουσι δὲ αἱ καρδίαι πάσης τῆς πασχούσης καὶ εὐεργετουμένης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μερίδος.

Ὁ Π. Θεολόγος ἀκριβῶς ἐτέλεσε τὰς θυσίας ταύτας καὶ τὸν διττὸν αὐτῶν σκοπὸν ὑπέρετησεν. Ἐκ Φιλαδελφείας τῆς Μ. Ἀσίας καταγόμενος, νεαρῶτατος μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα διὰ τῆς ἐκτάκτου δραστηριότητός του καὶ εὐφρίας καὶ τοῦ ἐξόχου ἐμπορικοῦ πνεύματος, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, ἀνέδειξε καὶ ἐμεγάλυνε τὸν ἐμπορικὸν οἶκον Θεολόγου, χαίροντα ἀνεκάθεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Εὐρώπῃ μεγίστης καὶ ὄλως ἰδιαζούσης ὑπολήψεως. Εἰς ἐκ τῶν παλαιῶν πλουσιῶν οἰκιστῶν τῶν Ἀθηνῶν, κατελθὼν ἐξ Ἀγγλίας πρὸ τριάκοντα περίπου ἐτῶν, εὐηργέτησε πολλαχῶς καὶ ἀθอรύθως τὸν τόπον, ἐγένετο δ' εὐεργετικώτατος τῇ πόλει ἐν πολλαῖς φιλανθρωπικαῖς καὶ Ἐθνικαῖς περιστάσει. Ἡ Βιομηχανικὴ Τράπεζα, ἣς ὑπῆρξεν ὀϊζυρτής καὶ ἦν μέχρις ἐσχάτων διηύθυσε σωφρόνως καὶ ἀσφαλῶς καὶ οὐχὶ μετ' ἐπικινδύου ἐπιχειρηματικῆς τόλμης, πρόκειται εὐγλωττον δείγμα τῆς κοινωφελείας του. Εἰς πλείστας ἄλλας μεγάλας ἐπιχειρήσεις προσῆλθεν ἰσχυρὸς ἀρωγός, ἐνθαρρύνων οὕτω τὴν βιομηχανικὴν πρόδον τῆς χώρας, ἀναδεικνύμενος δ' ὁ Π. Θεολόγος ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς ἐργασίας, τῶν ὁσημέραι ἐκλειπόντων, οἵτινες ἀπαράβατον σύμβολον ἔχουσι καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν τὴν διὰ πάσης θυσίας καὶ ἀτομικῆς ζημίας εὐθύτητα τῶν παλαιῶν ἐμπορικῶν καὶ τραπεζιτικῶν οἴκων καὶ τὴν ὄλως ἔκτακτον καὶ χριστιανικωτάτην χρηστότητα ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσι, προασπιζόμενοι τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων πλειότερον ἢ τὰ ἑαυτῶν.

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Π. Θεολόγου ἐστερήθη ἐνὸς χρησιμωτάτου καὶ πολλαχῶς εὐεργετήσαντος αὐτὴν πολίτου, ὁ τραπεζιτικὸς ἐλληνικὸς κόσμος σπουδαίας δυνάμεως καὶ ἰσχυροῦ παραγόontos ἐνεργείας, ἡ δὲ ἴδια πατρίς του Φιλαδέλφεια γενναίου καὶ φιλομούσου προστάτου, ἀνεγείραντος ἐν αὐτῇ καὶ συντηρήσαντος σχολεῖα, ἐν οἷς μορφοῦται ἐλληνοπρεπῶς ἡ νεότης τῆς πατρίδος του.

Δείγμα περιφανὲς τῆς θερμῆς φιλοπατρίας τοῦ ἀειμνήστου Π. Θεολόγου, ἦτις τὸν ἐνέπνεε ζῶντα, ὑπῆρξεν ἡ διαθήκη του, δι' ἣς εὐηργετήθησαν ἅπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι εὐεργετικὰ καθιδρύματα. Τὰ κληροδοτήματα ταῦτα, καθιστῶντα ἐπαισθητοτέρα τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκ τοῦ μέσου τῆς προόδου τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἐνεγράψαν τὸ ὄνομα τοῦ Π. Θεολόγου δι' ἀνεξκλείπτων χαρακτήρων μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 26ην Μαΐου 1890.

Κωνσταντῖνος Ν. Νικολαΐδης. Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν 18 Φεβρουαρίου 1804. Ὁ πατήρ του, ἔμπορος ὦν καὶ μάλιστα ἐκ θαύματος σωθεὶς χάριν τῶν σχέσεων τῆς συζύγου του μετὰ τοῦ χαρμεῖου Πασᾶ τινος, ἐκ τῆς μεγάλης σφαγῆς, ἥτις ἐπηκολούθησε τὴν ἀπαγχόνισιν τοῦ μεγαλομάρτυρος τῆς ἐλευθερίας Γρηγορίου τοῦ Β', κατέφυγεν εἰς Ὀδησὸν τῆς Ῥωσσίας, ὅπου προηγουμένως εἶχεν ἐξαποστείλει τὰ τρία τέκνα του, Κωνσταντῖνον, Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, φυγαδεύσας αὐτά, μετημφιστέμενα εἰς γυναῖκας, νύκτωρ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ πλοίου Κεφαλληνός τινος, ὑπὸ Ἴονικὴν σημαίαν. Ἐκεῖ, εἰσαχθεὶς ὁ ἀείμνηστος **Κ. Νικολαΐδης** εἰς Ῥωσικὴν σχολήν, παρέμεινε σπουδάζων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1822, ὅτε φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ θείου ἔρωτος τῆς πατρίδος, ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς σχολῆς καὶ ἐπιβίβασθείς, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων του, ἐπὶ τινος ἐκ Κεφαλληνίας πλοίου, ἐνῶ ὡς ἐκ τῆς τελείας μορφώσεώς του καὶ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῆς Γαλλικῆς, προσελήφθη ὡς λογιστής, ἔφθασε μετὰ ἐνὸς ἔτους θαλασσοπορίαν καὶ παντοδαποὺς κινδύνους εἰς Ναύπλιον καὶ κατετάχθη τὴν 20 Ἰουλίου 1824 ὡς ἐθελοντῆς εἰς τὸν τότε σχηματιζόμενον τακτικὸν στρατόν, τοποθετηθεὶς εἰς τὸν Α' λόχον, τὸν διοικούμενον ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος Γερμανοῦ Δουζουρδοῦ.

Κάτοχος τῶν τριῶν κυριωτέρων ἀρετῶν, ἀνδρείας, λεπτοτάτης συμπεριφορᾶς καὶ τελείας πνευματικῆς μορφώσεως, συμμετέσχεν ὄλων τῶν μαχῶν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, καὶ προήχθη ἱεραρχικῶς ἐν τῷ πεδίῳ τῶν μαχῶν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχαγοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων παραμεινας ἐν τῷ στρατῷ, ἐξηκολούθει νὰ ὑπηρετῇ πιστῶς τὴν πατρίδα του, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὡς τύπος ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, προσκληθεὶς εἰς διαφόρους ἐμπιστευτικὰς θέσεις, διατελέσας πλειστάκις διοικητῆς τάγματος καὶ Πρόεδρος Στρατοδικείου, ἀπαξ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ δις Φρούραρχος τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε τέλος κατὰ τὸ 1866 διατελὼν φρούραρχος Κερκύρας καὶ συναισθανόμενος ὅτι ἐξεπλήρωσε πλέον τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος του, ἐζήτησε τὴν ἀποστράτευσίν του καὶ ἀπεσύρθη ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποστρατήγου. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1886 ἐτιμήθη ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸ παράσημον τῶν Ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν!

Τοιοῦτος ἐν ἀτελεστάτῃ σκιαγραφίᾳ ὁ κατὰ τὴν 8 Μαρτίου 1890 ἀποβιώσας ὑποστράτηγος Κωνσταντῖνος Νικολαΐδης. Διὰ τοῦ θανάτου του ἐξέλιπε μία ἔτι σελίς, ἀν ὅχι ἡ τελευταία, τῆς ζωτῆς ἱστορίας μας, τὴν ὅποιαν δυστυχῶς ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἑλληνες τῶν καφφεγείων καὶ τῶν πολιτικῶν διαδηλώσεων οὐτ' ἐσκέφθημεν αὖν νὰ ἐπανακτῆσωμεν.

Νικόλαος Ἰωαννίδης. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ ἀνώγατον τῆς ἡμετέρας πατρίδος δικαστήριον ἀπώλεσε τὰ ἐπιφανέστερα αὐτοῦ μέλη. Τ' ὄνομα τοῦ **Ν. Ἰωαννίδου** ἰδίᾳ καταλέγεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν διαπρεπῶν δικαστῶν, οἵτινες ηὔτυχσαν νὰ διανύσωσι μακρὸν διάστημα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὑπερμαχοῦντες τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας καὶ καθιστάμενοι ἄξιοι τῆς εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἔθνους, ἐν ᾧ ἀπέβησαν πολῦτιμοὶ παράγοντες προόδου καὶ χρησιμότητος. Ἡ Ἡπειρος, ἣ καὶ δι' ἄλλους αὐτῆς ἄνδρας σεμνουμένη, καυχᾶται καὶ διὰ τὸν **Ν. Ἰωαννίδην**. Ἐγεννήθη τῷ 1819 ἐν Ζαγορίῳ τῆς Ἡπείρου, ἔνθα διδάχθει τὰ πρῶτα γράμματα, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐγκυκλιῶν σπουδῶν του μετέβη νεώτατος εἰς Κέρκυραν, ἥτις παρεῖχεν ἄσυλον εἰς τοὺς φεύγοντας τὴν αἰ-

μοχαρῆ ἀγριότητα τῶν κρατούντων, πνευματικὴν δ' ὠφέλειαν εἰς τοὺς προθυμομένους νὰ μετάσχωσιν ἐγκυκλίου παιδείας καὶ διδαχθῶσιν ἐπιστήμας, συντελέσωσι δ' οὕτω εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ Ἔθνους πρόοδον. Ἐκεῖ, ποθῶν ν' ἀσχοληθῆ ἰδίᾳ εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, παρέμεινεν ἐν τῇ ἰδρυθείσῃ τῷ 1823 Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ, τῇ πληρωσάσῃ σπουδαιοτάτῃ ἐθνικὴν ἀνάγκην καὶ συνεπλήρωσε τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ παιδευσιν, ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Ναύπλιον τῷ 1832 κατὰ τὴν εὐτυχῆ τῆς πατρίδος ἡμῶν ἐποχὴν τῆς ἀνεξαρτησίας, φλεγόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ προσενέγκῃ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐλευθερωθὲν Ἔθνος. Ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε διὰ τῆς συστάσεως δικαστηρίων νὰ ἰδρῦσῃ ἐν Ἑλλάδι τὴν ἔννομον τάξιν συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἔθνους ἐκφρασθέντας πόθους καὶ τὰς γενομένας θυσίας· ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ πάραυτα ὁ Ν. Ἰωαννίδης τὸ πρῶτον διωρίσθη τῷ 1833 γραμματεὺς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Γενατᾶ, καταλιπὼν πολυτίμητα δείγματα ἰκανότητος καὶ ἀμεροληψίας. Ἐξόχως ἐκτιμηθεῖσας τῆς ἀξίας τοῦ ἀνδρός, ἐκλήθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀντεισαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν ἐν Ἀθήναις τῷ 1837. Εἶτα προσεβίβασθη εἰς θέσιν πρωτοδίκου, εἰσαγγελέως, ἐφέτου ἐπὶ πενταετίαν, ἀρειοπαγίτου, ἀξιωθεὶς τελευταῖον καὶ τῆς ἀντιπροεδρείας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἐχει καὶ ὁ ἀγὼν τῆς εἰρήνης τοὺς μεγάλους αὐτοῦ ἀθλητάς. Ἐν τοῖς πρώτοις δικαίως θὰ τιμηθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Ν. Ἰωαννίδου, διαφυλάξαντος τὰς παραδόσεις, καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν πατέρων αὐτοῦ, εὐεργετήσαντος τὴν κοινωνίαν καὶ κυρίως καθωραϊσάντος τὴν δικαιοσύνην. Ἐκ τῶν πρώτων λειτουργῶν αὐτῆς, ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες φιλοτίμως καὶ ἀκριβῶς ἐπέτελεσαν τὸ καθήκον αὐτῶν, διότι δι' οὐδὲν ἄλλο ἠγωνίζοντο, εἰμὴ διὰ τὴν εὐστοχον ἀπονομήν τῆς Δικαιοσύνης, καὶ μίαν μόνον εὐχὴν, ἕνα κοινὸν πόθον εἶχον, τὸν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Πατρίδος ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν νόμων. Ἐντεῦθεν ὁ Ν. Ἰωαννίδης παρέσχεν ἐξόχους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς καταγινομένους περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, δημοσιεύσας τῷ 1837 εἰς δύο τόμους *Ἑλληνικὴν Νομολογίαν*, τῷ δὲ 1846 μέχρι τοῦ 1866 Εὐρετήριον Νομολογίας, περιλαμβάνον ἀποφάσεις τῶν Ἐφετείων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶτα δ' ἐξέδοτο τὴν *Πεῖραν*, ἥτοι νέον Εὐρετήριον, περιλαμβάνον μόνον πολιτικὰς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποφάσεις. Ἐν τῇ ἐπιμύχθῳ ταύτῃ ἐργασίᾳ, τῇ πληρωσάσῃ σπουδαιοτάτῃ ἀνάγκῃ ὁ Ν. Ἰωαννίδης κατέγεινε μετὰ παραδειγματικῷ ζήλῳ καὶ ζηλωτῆς ἀφοσιώσεως, περιφανῶς συντελέσας διὰ τῆς φιλοπόνου δικαστικῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τῶν χρησιμωτάτων συγγραφῶν του εἰς τὸν μέγαν καὶ ἀληθῆ προορισμὸν τῶν Δικαστηρίων.

Ἡ «*Ποικίλη Στοὰ*» μὴ δυνθεῖσα ἔνεκεν ἐλλείψεως καταλλήλου φωτογραφήματος τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρός νὰ κοσμήσῃ τὰς σελίδας τοῦ παρόντος τόμου διὰ τῆς εἰκόνας αὐτοῦ, εὐγνωμόνως παρέχει σύντομον βιογραφικὴν σελίδα, εἰς δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν μακροχρονίων ἐκδουλεύσεων τοῦ Ν. Ἰωαννίδου. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1890.

Ἰωάννης Γ. Ἰωάννου. Ἐν τῷ πρόσωπῳ τοῦ φιλοπάτριδος ἀνδρός τούτου ἡ ἐπιστήμη ἀπώλεσε διακεκριμένον καὶ πολυτίμον αὐτῆς θεράποντα, ἡ πολιτεία ἔγκριτον μέλος, καὶ ἡ ἰδιαιτέρα πατρίς αὐτοῦ Κορινθία ἔντιμον πολιτευτὴν, ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύσαντα αὐτὴν εἰς δύο περιόδους, ἀγαπητὸν τέκνον, ἀληθῆ καὶ

ἀγαθὸν αὐτῆς εὐεργέτην. Ὁ *Ι. Ἰωάννου* καὶ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς πολιτευτῆς καὶ ὡς ἐργάτης πάσης ἀρετῆς καὶ φιλανθρωπίας, παρέσχε πολλάκις ἀφορμὴν νὰ μνημονευθῆ ὁ γεννήτωρ καὶ ἡ θρέψασα αὐτὸν ἰδιαιτέρα πατρὶς. Ἐγεννήθη ἐν Τρικκάλοις τῆς Κορινθίας τῷ 1836 ἐξ ἐπιφανοῦς τοῦ τόπου οἰκογενείας. Ἐκ μητρὸς ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀνδρὸς συνδέεται στενωῶς πρὸς τὰς μεγάλας ἐκεῖνας οἰκογενείας τοῦ Ἔθνους, ὅσαι συντέλεσαν κατὰ τὸν μέγαν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν παλιγγενεσίαν. Ἡ οἰκογένεια Χατζῆ Ρήγγα ἐκ τῆς ἱστορικῆς τοῦ Πηλίου κωμοπόλεως Μακρυνίτης, ἡ πρώτη ἐν τῇ τάξει τῶν Φιλικῶν τεταγμένη καὶ ἀκμῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας ἀπολαύουσα, ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀρματωλῶν τοῦ τόπου ἐν ταῖς κορυφαῖς τοῦ Πηλίου. Τέκνον τῆς γεραρᾶς ταύτης οἰκογενείας ἡ μήτηρ τοῦ *Ι. Ἰωάννου* ἐνέπνευσε εἰς τὸν νεαρὸν αὐτῆς βλαστὸν τὰ αἰσθήματα ἐκεῖνα, ἅτινα αἱ μητέρες τῶν χρόνων ἐκείνων ἐνεστάλαζον εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων των, τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν. Περαιώσας τὰς σπουδὰς του ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, μετέβη τὸ πρῶτον εἰς Παρίσιους καὶ εἶτα εἰς Μόναχον τῆς Βαυαρίας, ἔνθα ἐτελειοποίησεν αὐτάς, ἐπιδοῦς ἰδιαιτέρως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Χημείας. Ἐπανακάμφας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄριστα κατηρτισμένος, ἐγένετο ὑψηγῆτης τῆς Χημείας, μετὰ ζήλου διδάξας τὸ μάθημα τοῦτο καὶ φιλοτίμως δημοσιεύσας διάφορα ἔργα περὶ τοῦ κλάδου τούτου τῆς ἐπιστήμης. Ἀποσυρθεὶς μετέπειτα τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης ἐργασίας, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος, κεκτημένος δὲ ὑπόληψιν ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἀπειποιήθη ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ προταθεῖσάν αὐτῷ ἔδραν τῆς ἱατρικῆς.

Ὁ *Ι. Ἰωάννου* δὲν ἦτο μόνον ἐπιστήμων. Γόνος ἐγκρίτου οἰκογενείας τῶν Τρικκάλων τῆς Κορινθίας, ἀντιπροσωπευσάσης μετ' αὐταπαρνησίας ἐν χαλεποῖς καιροῖς τὰς Λαϊκὰς ἰδέας ἐν Κορινθίᾳ ἔνωρις κατῆλθεν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν παλαίστραν. Εἰς τὰς πρώτας μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τῷ 1865 ἐνεργηθείσας ἐκλογὰς ἐξελέγη πανδήμως βουλευτῆς, ὑπηρετήσας ὑπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰμνύστου Ἐπ. Δεληγεώργη, ἐκ νέου δ' ἐκλεχθεὶς βουλευτῆς Κορινθίας ἐν ἔτει 1872. Ἐνωρίτατα ὅμως ἀπογοητευθεὶς καὶ κυρίως κατανοήσας ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ παλαίσῃ ἀπέναντι τῆς πολιτικῆς ἐξαχρειώσεως, οὐδὲ νὰ φανῆ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του, ἀπέσχε τῆς πολιτικῆς δράσεως καὶ ἀφοσιώθη εἰς τὴν ἐπιστήμην του, ἐν ἧ ἀνεδειχθῆ ἀνὴρ ἄριστος καὶ ἐπιστήμων εὐεργετικώτατος. Ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος, ἐν ἧ εἶδε τὸ γλυκὺ τῆς ζωῆς φῶς ὁ *Ι. Γ. Ἰωάννου* ποικίλα παρέσχε ἐνεργετήματα. Ἀποθανὼν ἐν Τεργέστῃ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἐτάφη ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1890.

Εὐθύμιος Χατζηπέτρος. Ἀνήκει εἰς ἐποχὴν τοῦ Ἔθνους, ἧτις οὐδὲν ἕτερον δύναται νὰ ἐπιδειξῆ ἢ τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν διὰ τὸ μέλλον, ἐργασίαν ἔκλαμπρον ἀληθῶς, μὴ ἔχουσαν ἴσως ν' ἀναγράψῃ μεγαλουργήματα, ἀλλὰ δυναμένην οὐχ ἥττον νὰ καυχήθῃ ὅτι ἴδρυσε τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν θελεῖ ἐρεισθῆ τὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα ἐν μέλλοντι χρόνῳ. Τοιαύτης ἐποχῆς ἀνὴρ, δὲν δύναται νὰ παρέξῃ ὕλην πρὸς μεγαληγορίαν ἱστορικὴν, μάλιστα, ὅταν, ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῶν εἰδικῶν καθηκόντων αὐτοῦ, δὲν ἦτο δυνατόν ἐπισήμως ν' ἀναμιγρῆ ἐν τῇ διεξαγομένῃ πάλῃ, τῇ συμπαραουαρτούσῃ τῇ ἐθνικῇ ἀναπλάσει μόνον δὲ δύνα-

ται να ἐπιδείξῃ τὴν εἰς πάντας τοὺς συγχρόνους καταφανῆ δρᾶσιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν συγχρόνων γεγονότων. Ὄντως ὁ *Ε. Χατζηπέτρος* κατέχων πρακτικὸν καὶ συν-διαλλακτικὸν κατ' ἐξοχὴν πνεῦμα, δεξιότητα καὶ ἰκανότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἐπεδράσεν ὠφελίμως κατὰ τὰς ἀνωμάλους πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς περιστάσεις τῆς Πατρίδος ἡμῶν.

Ὁ *Ε. Χατζηπέτρος* κατάγεται ἐκ τῆς ἱστορικῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀσπροποτάμου. Ὁ πατὴρ του νυμφευθεὶς κόρην τῆς οἰκογενείας Στουρνάρα, ἦτο διοικητῆς τάγματος ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ὀθωνος, ἐγεννήθη δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς ὁ ἀειμνήστος βασιλεὺς ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν παλαιὰν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν τηλεβόλων, ἦτοι τὴν 16 Ἰανουαρίου τοῦ 1833. Περαιτῶσας τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του κατετάχθη εἰς τὴν σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ὅτε τῷ 1853 ἐξῆλθεν εἰς τὸν στρατόν, προαχθεὶς δὲ ταχέως εἰς ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ πυροβολικοῦ, μετέβη εἰς Γαλλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας προήχθη εἰς ὑπολοχαγόν, προσληφθεὶς εἰς τὴν Αὐλὴν ὡς Διαγγελεὺς τοῦ Ὀθωνος, οὗ ὁ πατὴρ του, ἔχων βαθμὸν στρατηγοῦ, διετέλεε ὑπασπιστής. Ὑπηρετοῦν παρὰ τῷ Ὀθωνι ὁ *Χατζηπέτρος* μέχρι τῆς ἐξώσεώς του, συνώδευσε αὐτὸν εἰς Βαυαρίαν μετὰ τοῦ Διαγγελέως Δράκου. Καταστάνας ὀριστικοῦ τοῦ ἐκθρονισμοῦ τοῦ Ὀθωνος, ἐπανῆλθε καὶ ἐπανάλαβεν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ. Τῷ 1875 διετέλεσεν ἐπὶ τινα χρόνον διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας, καταλιπὼν ἀναμνήσεις ἀρίστης καὶ διακεκριμένης διοικήσεως. Τῷ 1878, ἔχων πλέον βαθμὸν ταγματάρχου, διωρίσθη ὑπασπιστής τοῦ βασιλέως *Γεωργίου*, ἐν τῇ θέσει δὲ ταύτῃ διετέλεσε μέχρι τελευταίων ἡμερῶν τοῦ βίου του, προαχθεὶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου, μὲ μικρὸν τι διάλειμμα μόνον, ἐπὶ τῆς πρωθυπουργίας τοῦ κ. Θ. Δηλιγιάννη, καθ' ὃ διετέλεσε φρούραρχος Ναυπλίου. Ἀποσυρθέντος ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἀυλαρχοῦ τοῦ κ. Ῥοδοστάμου καὶ κατόπιν ἀποθανόντος τοῦ ναυάρχου Δ. Σαχίνη, ὁ *Χατζηπέτρος* ἐξεπλήρωσε δις τὰ καθήκοντα τοῦ ἀυλαρχεῦοντος, κληθεὶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Βασιλέως, ἰδιαζόντως εὐνοοῦντος καὶ ἀγαπῶντος αὐτόν. Τιμηθεὶς δι' ἀπάντων σχεδὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν παρασῆμων ὁ συνταγματάρχης *Ε. Χατζηπέτρος*, ἀπέθανεν ἐν πλήρει εἰσέτι ἀκμῇ ζωῆς χρησιμωτάτης τὴν 6 Ἰανουαρίου 1890.

Δημήτριος Μουτζόπουλος. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐργατικωτέρων καὶ προσθευτικωτέρων ἀνδρῶν, διὰ τῆς ἐργασίας προαχθεὶς καὶ ἀνελθὼν εἰς ἐπίζηλα ἀξιιώματα, πολλάκις δὲ τιμηθεὶς διὰ τῆς ψήφου τῶν ἐκλογέων Πειραιῶς, ὡς Δήμαρχος καὶ διὰ τῆς ψήφου τῶν ἐκλογέων Ἀττικῆς ὡς βουλευτής. Γεννηθεὶς ἐν Στεμνίτῃ τῆς Γόρτυνος κατὰ τὸ 1812, ἐγκατεστάθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ κ. Τρύφωνος Μουτζόπουλου ἐν Πειραιεὶ κατὰ τὸ 1838, ὅτε οὗτος ἤρθημει ὀλιγίστας οἰκίας καὶ ἑκατοντάδας τινων κατοίκων. Ἀκριβῶς ὁ βίος τοῦ Δ. Μουτζόπουλου εἶναι ὑπὸ τινος ἐπόψεως ὁ βίος τοῦ ἀναγεννηθέντος Πειραιῶς, δύναται δὲ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑψηλὴ σκοπιὰ, ἀφ' ἧς καθορᾶται ἐν φαινεῖ ἐξελιξοῖ τὸ θριαμβευτικὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς εἰρήνης στάδιον, ὅπερ μετ' ἀεὶ αὐξομένης ταχύτητος διήνυσεν ἡ πόλις τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ συνοικισμοῦ μέχρι σήμερον. Μεταξὺ τῶν ἀπανταχθῆν τοῦ Ἑλληνικοῦ συρρευσάντων, τῶν πρώτων οἰκιστῶν καὶ εὐγενῶν σκαπανέων τῆς προόδου, τῆς πρὸ μιᾶς ἐξηκονταετίας ἐρημικῆς παραλίας, ἦσαν καὶ

ὑπέροχοι τινες ὑπάρξεις, φύσεις μεγαλοῦργοί, πνεύματα προόδου, δι' ὧν μετὰ μακροῦς ἀγῶνας καὶ διαρκεῖς μόχθους διεκοσμήθη, συνεπήχθη, ὠργανώθη, ἡ νεοπαγῆς κοινωνία Πειραιῶς. Ἐν τῇ τότε μικρᾷ πολίχνῃ ἤρξατο ἐμπορευόμενος ὁ Δ. Μουτζόπουλος, συντελῶν ἐξόχως εἰς πρόδον τοῦ Πειραιῶς, βραδύτερον δὲ ἀποβαίνων μία τῶν ἐπιφανεστέρων δυνάμεων, τῶν ἰσχυροτέρων παραγόντων, εἰς οὓς ὀφείλεται ἡ εὐημερία καὶ προαγωγή αὐτοῦ. Τιμῇ εἰς τοὺς ἄνδρας, τοὺς ἀποκορυφούντας τὸ πνεῦμα ὀλοκλήρου ἐποχῆς, τοὺς ἐν προσωπικᾷ συμπαθεστάτῃ ἀναπαριστῶντας τὰς περιπετείας πόλεως ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργηθείσης εἰς πόλιν πλήρη ζωῆς καὶ μέλλοντος, τοὺς ἀναπετάσαντας διὰ τοῦ ἑαυτῶν παραδείγματος καὶ τῆς διοικητικῆς αὐτῶν ἰκανότητος τὰς πύλας τῆς προόδου εἰς τὸν νεώτερον Πειραιᾶ.

Τῆν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξελέγη δημοτικὸς σύμβουλος, εἰς τὸ ἀξίωμα δὲ τοῦτο διετέλεσεν ἐπὶ ὀλόκληρον δεκαπενταετίαν, ἰκανὰς παρασχὼν ὑπηρεσίας τῇ πόλει ὡς πρόεδρος τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ εἰκοσαετίαν διατελέσας τοιοῦτος. Τῷ 1865 ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν συμπολιτῶν του τὸν ἔφερεν εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἣν κατεῖχε μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἕτερος πολῦτιμος πολίτης, ὁ ἀείμνηστος Λουκάς Ράλλης. Εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν διέμεινεν ἐπὶ ὀκταετίαν ὀλόκληρον, τὰ μάλα καρποφόρως ἐργασθεὶς ὑπὲρ τῶν πρωτίστων καὶ χρησιμωτάτων ἔργων καὶ καθιδρυμάτων, τῆς ἰδρύσεως ἀγορᾶς, δημαρχείου, ἐν πᾶσι δράσας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ συντελέσας ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Πειραιῶς. Τῷ 1882 ὁ Δ. Μουτζόπουλος ἐξελέγη βουλευτῆς Ἀττικῆς καὶ τοιοῦτος διετέλεσε μέχρι τοῦ 1886, πάντοτε τασσόμενος εἰς τὴν πολιτικὴν μερίδα τοῦ κ. Χ. Τρικούπη. Ἄλλὰ καὶ ὡς δήμαρχος καὶ ὡς βουλευτῆς ὁ σεβαστὸς ἀνὴρ δὲν ἔπαυσεν ἐργαζόμενος, ὡς εἰς τῶν σπουδαιωτέρων ἐπιχειρηματιῶν, καὶ διδίδων τὸ μέλλον τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Ῥωσσίᾳ, συνέστησεν ἐμπορικὸν γραφεῖον ἐν Ταϊγανίῳ, ἐξ οὗ πολλοὶ πλούσιοι ἔμποροι ἐξήλθον, τιμήσαντες τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἐν Ἑλλάδι δὲ ὑπῆρξε μέλος διαφόρων ἐταιριῶν καὶ πρόεδρος τῶν Μεταλλουργείων Λαυρίου.

Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Δ. Μουτζοπούλου τὴν 7 Ἰουνίου τοῦ ἔτους τούτου ἡ πόλις τοῦ Πειραιῶς ἀπώλεσε μίαν σπανίαν ἐμπορικὴν φιλοπονίαν, ἀληθῶς φιλοπόλιδα ἄνδρα καὶ εὐεργετικώτατον ἄρχοντα, ἀρκετὰ ἔτη τῆς ζωῆς του ἀφιέρωσαντα εἰς τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ μετ' ἀρχαϊκῆς δ' ἀφοσιώσεως θυσιάσαντα τὰ κάλλιστα καὶ δημιουργικώτατα ἔτη τοῦ μακροῦ βίου του.

Νικόλαος Μελισσειδης. Τὸν βίον ἀνδρὸς τοιοῦτου οἷος ὁ Νικόλαος Μελισσειδης δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν λεπτομερῶς ἕνεκα τοῦ πολυκυμάντου αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ συντόμως νὰ σκιαγραφήσωμεν. Δεῖψανον τοῦ ἱεροῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος τοῦ 1821 ὁ Ν. Μελισσειδης, ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, καθ' ἣν ἐποχὴν, τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, ὑπεσκάπτοντο τὰ θεμέλια τοῦ τότε κρατικοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἔθνους. Διδαχθεὶς ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐκ τῶν κληρικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες συνέδδον τόσον θερμῶς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα, τὸν πρὸς τὰ δύο ταῦτα ἀγαθὰ ἔρωτα, ἔσπευσεν, ὅτε μετ' ὀλίγον ἐξερράγη ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶν, καίπερ νεώτατος ὢν, νὰ παρακολουθήσῃ τὸν πατέρα του εἰς τὰς τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος του μάχας. Μετὰ τεσσάρων ἐτῶν διαμονὴν ἐν Κρήτῃ, μετέβη κατὰ τὸ πέμπτον τῆς

ἐπαναστάσεως ἔτος εἰς Πελοπόννησον, ἔνθα ἐξηκολούθησεν ἀγωνιζόμενος μέχρι τέλους αὐτῆς, συγκαταλεγείς καὶ μεταξὺ τῶν καταδιωχθέντων ὑπὸ τοῦ Ἰβραήμ Πασσᾶ, ὃν οὐδ' αἱ ἀπειλαί, οὐδ' αἱ διαμαρτυρίαι συμπάσης τῆς Εὐρώπης θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναχαιτίσωσιν ἀπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ αὐτοῦ ἔργου, ἐὰν μὴ ἐπῆρχετο τὸ ἐν Ναυαρίνῳ μέγιστον θαλάσσιον κατόρθωμα τῆς πυρπολήσεως τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου ὑπὸ τῶν ἠνωμένων στόλων τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Περὶ τὸ πέρασ τῆς ἐπαναστάσεως ὁ Ν. Μελισσειδης ἐπανῆλθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἔγραψεν ἐπιστολὴν τινα πρὸς τὴν τότε προσωρινὴν ἐπαναστατικὴν κυβέρνησιν τῆς νήσου, ὅπως ἀναζωπυρήσῃ τὸ ἐν αὐτῇ ἐκπνέον θάρρος· συνεπεία ὁμως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης κατεδιώχθη σφοδρῶς ὑπὸ τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ ἠδυνήθη νὰ σωθῆ μόνον τῇ παρεμβάσει τοῦ ἄγγλου προξένου, τῇ βοήθειά τοῦ ὁποίου ἐδραπέτευσεν εἰς Σῦρον, ἔνθα, ἀφοῦ ἀπεπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἐπηγγέλλετο τὸν καθηγητὴν. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τοῦ ἀργυροῦ μεταλλίου τοῦ Ἀγῶνος διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας του. Μετὰ τινα δ' ἔτη ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐξασκῶν τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἔσχε πολυαριθμούς μαθητάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο ἐσχάτως ἀποβιώσαντας ὑποδιοικητάς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅφ' ὧν προσκληθεὶς ἀνέλαθεν ὑπηρεσίαν ἐν αὐτῇ, διανύσας ὅλην τεσσαρακονταετίαν, καθ' ἣν διεκρίθη ἐπὶ ἐξόχῳ ἱκανότητι, διαπρέψας μεταξὺ τῶν δεξιωτέρων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων αὐτῆς.

Ὡς οἰκογενειάρχης ὁ Ν. Μελισσειδης ὑπῆρξε τύπος φιλοστόργου πατρὸς μεγάλως πονήσαντος ὑπὲρ τῆς μελλούσης εὐημερίας τῶν τέκνων του, διέκρινεν δ' αὐτὸν ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἡ φιланθρωπία. Ἐν τῇ χρησίμῳ ζωῇ τοῦ γέροντος πατριώτου ἡ χρῆσις τοῦ πλοῦτου ὑπῆρξεν ὅλως εὐεργετικὴ καὶ ἡ διαχείρισις ἐν γένει φιλάνθρωπος καὶ ἀθόρυβος. Ἐντεῦθεν, ἂν ὑπελείφθησαν ἀγνωστοὶ εἰς τοὺς πολλοὺς αἱ συνεχεῖς εὐεργεσίαι του, αἱ ἀδιάλειπτοι καὶ ἀληθεῖς αὐτοῦ παροχαὶ πρὸς τ' ἄριστα τῶν ἐν τῇ ἡμετέρα κοινωσίᾳ φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, αἱ εἰς τὰ ἐν τῇ ἰδιαιτέρα του πατρίδι σχολεῖα τακτικά καὶ χρηματικά ἀρωγαὶ καὶ ἄφθονοι ὑποστηρίξεις πρὸς ἀπόρους ὑπάρξεις, αἱ συνεχεῖς πάντοτε πρὸς ὀρισμένον ἀριθμὸν μαθητῶν βοήθειαι πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των, οὐχ ἦττον αὐταὶ ἐνέχουσιν ἐν τῇ ἀφανείᾳ αὐτῶν τὴν εὐγενῆ ἐκείνην δημοτικότητα, ἣτις πρὸ παντὸς εὐεργετικωτάτη ἀποβαίνουσα, δημιουργεῖ ἀμείωτον, ἄθραπτον τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ πολίτου, τοῦ πένητος, τῆς χήρας, τοῦ σπουδαστοῦ. Τελευταῖον ἀποσυρθεὶς τῆς ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ὑπηρεσίας, ἀπέθανε τὸν *Νοέμβριον* τοῦ 1889.

Γεώργιος Φιλιππίδης. Τ' ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς τούτου, μὴ συνδεθὲν μὲν πρὸς μεγάλη γεγονότα ἢ τὴν ἱστορίαν ἀξιομνημονεύτων ἐποχῶν, παρέχει ἐν τούτοις ἐν τῷ ἡρέμῳ βίῳ μακρῶν ἐτῶν ὠραῖα ὑποδείγματα ζωῆς, πλήρους φιλοτίμου ἐργασίας, ἐν ἀμεταπτώτῳ καὶ ἀνωμολογημένῳ ἀρετῇ διελευσῆς.

Γεννηθεὶς τῷ 1825, ἀνήκει ἐκ μητρὸς εἰς τὴν περιβλεπτοὺν οἰκογένειαν τῶν Βενιζέλων, ἧς ἐν μέλος, ὁ ἀδελφὸς ἀκριβῶς τῆς μητρὸς του, κατεκρυσσοργήθη κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ, στήσαντες ἐπὶ ὀβελοῦ οἱ Τοῦρκοι, περιέφερον ἐπίδεικτικῶς. Ἐν γένει πρὸς τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας ἐκείνων, δὲν ὑστέρησεν ἡ οἰκογένεια τοῦ Γ. Φιλιππίδου, διότι καὶ ὁ πατὴρ του ηὔτυχε νὰ ζῆσῃ καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν μεγάλην ἐποχὴν ἐκείνην, ἣτις ἀνέδειξε γενεὰν ἔν-

δοξον, και ἔθετο τὰς αἰωνίους βάσεις τοῦ ἐλευθέρου βίου, και μέλη αὐτῆς διὰ πραγματικῶν θυσιῶν και ἀγῶνων ἐνεγράφαζαν τὰ εὐγενῆ αὐτῶν ὀνόματα χρυσοῖς γράμμασιν εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

Ὁ Γ. Φιλιππίδης ὑπῆρξεν ἐκ τῶν εὐαρίθμων ἐκείνων και ἐπιζήλων παραδειγμάτων ἀνδρὸς διαμορφωθέντος ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ και δημιουργήσαντος στάδιον εὐρείας και κοινωφελούς ἐνεργείας ἐξ οἰκείας και αὐθορμήτου πρωτοβουλίας. Κατὰ τὸ 1851 ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς νομικῆς, και τυχὼν μορφώσεως, ὅποιαν παρεῖχον οἱ τότε καιροί, κατέχων δ' ἰκανὴν εὐφυσίαν, ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐξήσκησεν ἐν μετριοφροσύνῃ και ἀγαστῇ προθυμίᾳ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἀναπτύξας νομικὴν ἰκανότητα και νομικὴν ὑπόληψιν, ἡννοήθη δ' ἰκανῶς και ὑπὸ τῆς τύχης, ὅπως μετέπειτα ἐνθουσιωδῶς ἐνισχύσῃ και εὐεργετήσῃ πᾶσαν χρήσιμον ἐν τῇ κοινωσίᾳ ὑπαρξίν. Ἡ εὐσυνειδησία, ἥτις εἰς τὸν ἐργάτην τοῦ Δικαίου ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν βᾶσιν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου, ἦτο ὁ συνέκδημος τοῦ ἐξαιρέτου ἀνδρός, εἴτε ὑπηρετοῦντος εἴτε συνηγοροῦντος.

Ἀποχωρισθεὶς ὁ Γ. Φιλιππίδης πάσης ἐπιστημονικῆς ἐργασίας τῷ 1875 μετὰ φιλότιμον ὑπηρεσίαν και ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν, οὐ κατὰ τὸ 1865 διετέλεσεν εἰς τῶν ἰκανοτέρων και χρηστοτέρων Συμβούλων, κατέδειξεν ὡς ἰδιώτης ἀξιοζήλους ἀρετάς, ἀνδρὸς εἰς ἄκρον φιλανθρώπου. Ἡ ἡσυχος φιλανθρωπία τοῦ Γ. Φιλιππίδου, ἐνασκηθεῖσα πάντοτε ἀθορόβως, ἀπετέλεσε τὸ λαμπρότερον κεφάλαιον τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ζωῆς. Μὴ ἐρωτῶν τίς ὁ ἀναξιοπαθῶν πλησίον του, ἔτεινε τὴν ἀρωγὸν χεῖρά του. Ἦρκει νὰ ἦτο ἔρμαιον τῆς δυστυχίας ἢ πενίας, και ἀδιαφορῶν περὶ παντὸς ἄλλου, ἐσπόμενος τὰ πικρὰ δάκρυά του, μὴ ἐρωτῶν τίνοι ἔθνοι ἢ πατρίδι ἀνήκεν ὁ ἄπορος και φιλομαθῆς νεανίας, ἀλλ' ἐν τῇ στερήσει τῇ ὑλικῇ αὐτοῦ διακρίνων μίαν ἰκανέτητα, δυναμένην ν' ἀναφανῇ, δι' ἐπιμελελημένης ἐκπαιδεύσεως, ἐχειραγῶγει τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν του.

Ὀλίγιστοι διεγνώσαν τὴν ζωὴν τοῦ Γ. Φιλιππίδου, ἐν ἣ ἐπεχύθη ἡ ἀγαθωτέρα ἔκφρασις τοῦ ἀγαθοῦ, διετέθησαν εἰς ἀληθῆ ἀγαθοεργίας ἐνεργεσίαν αἱ καλῶς ἐννοούμεναι ἀρεταί, ὁ δὲ γλυκὺς αὐτοῦ βίος ἀπέβη ἥλιος φιλανθρωπίας, διασκορπιζὼν εὐεργετικὸν τὸ θάλπος εἰς τῆς πτωχείας τὸν παγερὸν κόσμον. Ὅστις ἀνέγνωσε και τὰς μικροτέρας διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ ἀνδρός, ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀγαθοῦ πολίτου, και τοῦ φιλανθρώπου τὴν γενναιοτάτην καρδίαν, περὶ δὲ τῶν ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ πράξεων, εὐγλωττότερον τῶν γραμμῶν τούτων, ἀποφαίνονται τὰ εἰς χεῖρας τῶν ἐναρέτων τέκνων του εὐχαριστήρια και εὐγνώμονα γράμματα Συμβουλίων και Ἐφορευτῶν διαφόρων φιλανθρωπικῶν και ἀρίστων καθιδρυμάτων, ὧν ὁ ἀνὴρ γενναίως και συνεχῶς ἐνεψύχωσε τοὺς κοινωφελεῖς σκοποὺς.

Αἴφνης ἀπέθανε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1889, καταλιπὼν εἰς τὰ πεφιλημένα τέκνα αὐτοῦ, τὴν κ. Μαρίαν Τομαροπούλου, σύζυγον τοῦ πολυτίμου φίλου τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» και καλλίστου ἐπιστήμονος κ. Δημητρίου, δέσποιναν φιλανθρωπον και ἀρίστην, και τὸν εὐέλπιδα υἱὸν κ. Στυλιανόν, τὴν ἀνάμνησιν χρηστῶν ἀρετῶν, ὡς τὴν πολυτιμωτέραν κληρονομίαν και τὴν συμπαθεστέραν τῆς λύπης ἀνακούφισιν και τοῦ πένθους παραμυθίαν.

Νικόλαος Φανδριδης. Ἠγωνίσθη ἐν τῷ ὑπὲρ ἐλευθερίας εὐγενεῖ ἀγῶνι, ἐν τῷ ἀληθεῖ τῆς τιμῆς και τοῦ καθήκοντος πεδίῳ, συγκαταριθμεῖται δὲ μεταξὺ τῶν ἀν-

δρῶν τῶν παραδοσάντων ἡμῖν ἑλευθέραν τὴν μικρὰν ταύτην γωνίαν τῆς μεγάλης πατρίδος ἡμῶν, ἐνώπιον τῶν περιφανῶν πράξεων τῶν ὁποίων ὠχριᾷ καὶ ἡ ἰσχυροτάτη αὐτὴ ποιητικὴ φαντασία. Νεανίας κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς μεγάλης Ἐπαναστάσεως καὶ ἀνήκων εἰς οἰκογένειαν ἐκ τῶν προεχουσῶν κατήρτισε μικρὸν σῶμα ἐκ συνεπαρχιωτῶν του, καὶ ἠκολούθησε καὶ οὗτος τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ταλαιπωρούμενος καὶ μαχόμενος διαρκῶς ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1829, εἰς ὄλας τὰς κλῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡρωϊκὰς μάχας κατὰ τῶν Τούρκων ὡς τὴν τοῦ Νταράτσου τῆς καὶ λαβὼν τρεῖς ἐκ σφαιρῶν πληγὰς, ὧν ἡ μία μέχρι τοῦ γήρατός του τὸν κατεβασάνιζεν. Ἐνεκα αὐτῶν κατῆλθε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Κύθηρα καὶ Ἄργος, ὅτε συνεστήθη ἡ τῶν ἀγωνιστῶν ἐπιτροπὴ ἐβαθμολόγησε δὲ τὸν Φανδρίδην ταγματάρχην τῆς φάλαγγος τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐδέχθη οὗτος. Δὲν ὑπῆρχε τότε πρόχειρος ἡ περίθαλψις τῶν προσφύγων καὶ ἐπειδὴ ἡ γυμνητεῦσα καὶ πολυμελὴς πατρικὴ οἰκογένειά του εἶχεν ἀνάγκην τροφῆς, ἦτο δ' ἐκ τῶν ὀλιγίστων πεπαιδευμένων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ν. Φανδρίδης συνέστησε τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι σχολεῖον τοῦ Ἄργους, ἐπινεύοντος τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου, εἰς δ' ἐφοίτων οὐ μόνον πάντες οἱ τῶν ἀρίστων μετοικουσῶν ἐν Ἄργει, τότε πρωτείουση, οἰκογενειῶν, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ τὸ σῶμα τοῦ ἱππικοῦ ἀποτελοῦντες ἀξιοματικοὶ καὶ λοιποὶ ἄνδρες. Ὁ Κυβερνήτης ἐκτιμήσας τότε τὸν Ν. Φανδρίδην, διότι δις τῆς ἐβδομάδος πάντοτε μετέβαινον εἰς τὸ σχολεῖόν του, καὶ ἐγγράφως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἰδιοχειρῶν βεβαιώσεών του, ἐπίστωνε τὴν εὐαρέσκεϊάν του ἐν τῷ σχετικῷ βιβλίῳ, τῷ ἐπέβαλε νὰ δεχθῆ βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ, διότι ἦτον ἀκαμαιοτάτος νεανίας, ἤρνῆθη ὅμως καὶ τοῦτο ὁ Φανδρίδης, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ταχείας ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης, ἣν καὶ ὁ Κυβερνήτης ἐπρέσβευεν. Εἶτα ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ τότε Συνταγματάρχου Β. Χάλη, ὃν ἡ ἐξ ὄλων τῶν ἀγωνιστῶν, στρατηγῶν καὶ γερουσιαστῶν συστηθεῖσα ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισεν ἐγγράφως ὡς (πραγματικὸν) πεντακοσίαρχον μέχρι τοῦ 1824 καὶ εἶτα στρατάρχην τῶν τεσσάρων δικτικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Κρήτης μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνος Προικισμένος διὰ σπανίων προτερημάτων ὁ Φανδρίδης, ἐτιμᾶτο πάντοτε καὶ ἡγαπᾶτο ὑπὸ τῶν γνωρισάντων. Πρεσβεύων τὰς ὑγειεῖς τῆς προόδου καὶ τοῦ καθήκοντος ἀρχάς, ἔπραττεν ἡρέμα καὶ ἀθορύβως τὸ καλόν, χωρὶς νὰ διασαλπίζῃ τοῦτο.

Ὡς ἀγωνιστῆς ἀληθῆς ἐτιμήθη διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἄγῶνος, ὅστις φειδωλῶς διενέμετο τότε καὶ κατόπιν ἰδιοχειρῶς ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἐκτιμῶν αὐτὸν τῷ ἐνεχείρησε τὸν Ἀργυροῦν Σταυρόν, εἶτα δ' ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ἐτιμήθη διὰ τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτήρος· εἶχε δὲ καὶ ἐν ξένον παράσημον. Θανάτῳ ἐγκατέλειψεν ἀρίστους υἱοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του Ἀπέθανεν ἐν βαθυτάτῳ γήρατι εἰς Χανία τῆς Κρήτης τὴν 14 Νοεμβρίου τοῦ 1889.

Κωνσταντῖνος Πάλλης. Ἦ εὐάνδρος ἠπειρος ὑπῆρξεν ἡ πατρίς τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος Συνταγματάρχου Κ. Πάλλη. Ἐγεννήθη εἰς τὰ Ἰωάννινα τὸ 1810, ἀνήκει δὲ εἰς ἀρχαίαν καὶ ἐπίσημον οἰκογένειαν, γνωστὸς καὶ διακρινόμενος κλάδος τῆς ὁποίας περισώζεται σήμερον ἐν Ἰταλίᾳ. Τὴν πρώτην παιδείαν του ἔλαβεν ἐν Κερκύρα, ἔθλα ἔντρομος ἀπῆλθεν ἡ οἰκογένειά του, φεύγουσα τοὺς διωγμοὺς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Τὴν μάθησιν αὐτοῦ ἐτελειοποίησεν ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τῇ φιλοξένῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, ἣτις διήνοιξε τὸ φῶς τῶν παιδευτηρίων αὐτῆς καὶ τὴν συμπαθῆ καρδίαν εἰς τόσους πρόσφυγας Ἑλλήνας. Ὅτε ὀριστικῶς ἐγκατέστη ἐν τῇ ἐλευθερω-

θείσῃ Ἑλλάδι ὁ *Κ. Πάλλης*, προσελήφθη εἰς τὸ ἰδιαιτερον γραφεῖον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Καποδιστριαίου, ὅστις συνδεόμενος διὰ φιλίας πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, ἐτίμησε διὰ τῆς εὐνοίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τὸν νεαρὸν Πάλλην. Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τοῦ ἀνδρὸς ἄρχεται ἤδη. Καταταχθεὶς εἰς τὸν ἐπὶ Καποδιστριαίου συστηθέντα λόγον τῶν ἀκολούθων, ὑπηρέτησεν ἐν αὐτῷ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Λοχίου, προαχθεὶς βραδύτερον εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ὃν ἔλαβεν ἕνεκεν τῆς μαθήσεως καὶ τῶν τρόπων του, πλεονεκτήματα, ἅτινα ἠσφάλισαν αὐτῷ θέσιν διακεκριμένην παρὰ τῷ Γάλλῳ στρατηγῷ Τρεζέλ, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποῖου ὑπηρέτει. Ἡ νύξ τῆς Γ' Σεπτεμβρίου εὔρε τὸν Πάλλην ἀξιωματικὸν τῆς φρουρᾶς τῶν Ἀνακτόρων. Προσληφθεὶς ὡς Διαγγελεὺς τοῦ ἀειμνήστου Ὁθωνος, ἐπεδείξατο παραδειγματικὴν εὐλάβειαν εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, διακινδυνεύσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ χάριν τοῦ ἀειμνήστου ἡγεμόνος. Ἡ δυσμένεια τῆς Μεταπολιτεύσεως παρέσυρε καὶ τὸν Πάλλην, ἐξορισθέντα τότε ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν Θρόνον ἀφοσιώσεώς του. Ὅτε ὅμως παρῆλθεν ἡ πρώτη ὄρμη τῆς λαϊκῆς ἐκείνης ἐξάψεως, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὁ *Κ. Πάλλης*, εἰς ὃν ὑπηρέτησεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη, ἐπιδείξας ἄκραν αὐταπάρνησιν, θερμὴν φιλοπατρίαν καὶ ἀξιοζήλον ἔρωτα πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν καθαρὰν στρατιωτικὴν αὐτοῦ ἐντολήν. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 14ην Νοεμβρίου 1890.

Νικόλαος Δικαῖος. Μία ἐκ τῶν πρώτων ἀρχαιοτάτων καὶ ἱστορικῶν οἰκογενειῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἦν ἡ τῶν Δικαίων ἐν τῇ κωμοπόλει Πολιανῆ (Ἀρκαδίας) ἔχουσα τὴν *τοπαρχίαν Λεορταρίου καὶ Καρυταίνης* ἐπὶ αἰῶνα, κληρονομικῶς, ἀπὸ τοῦ Παναγιώτου Δικαίου. Τὸν δεύτερον τοῦτον βαθμὸν μετὰ τὸν *Πασᾶρ* ἀπέκτησεν ἡ οἰκογένεια τῶν Δικαίων ἕνεκεν τῶν μεγάλων αὐτῆς θυσιῶν καὶ ἐκδουλούσεων, τοῦ γενναίου καὶ φιλελευθεροῦ χαρακτήρος της. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἀνατροφή ὅλων τῶν Δικαίων μὴδ' αὐτοῦ τοῦ Γρηγορίου Δικαίου ἢ Παπαφλέσσα ἐξαιρουμένου, ὅστις ἡρωικῶς ἐν τῇ ἐν Μανικιαίῳ μάχῃ (1826) Ὑπουργὸς ὦν τῆς ὑπὸ τὸν Κουντουριώτην Κυβερνήσεως ἐδρευούσης ἐν Ναυπλίῳ, ἔπεσε μετὰ δεκατεσσάρων ἀδελφῶν καὶ ἐξαδέλφων του Δικαίων, ἀφέντων ἀγῆρω δόξαν τοῖς ἀπογόνους των.

Υἱὸς ὁ *Ν. Δικαῖος* τοῦ Νικήτα Δικαίου ὑποστρατήγου, πρὸς ὃν ὁ Θ. Κολοκοτρώνης εἶχε δώσει εἰς γάμον τὴν μόνην θυγατέρα του Ἑλένην, ἐγεννήθη τὴν 13ην Αὐγούστου 1822, ἔγγονος δύο μεγάλων οἰκογενειῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἐλθὼν ἐν Ἀθήναις τῷ 1832, ὄρφανὸς μητρὸς καὶ πατρὸς καὶ διαμένων πλῆσιον τοῦ πάπου του Θ. Κολοκοτρώνη, διήνυσε τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του, μορφωθείς καταλλήλως, ὀργῶν δ' ἐκ φύσεως πρὸς τελειοτέραν ἐκπαίδευσιν. Ὑπηρετήσας ἐπὶ διετίαν μετὰ πολλῆς ἀφοσιώσεως ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐπικρατείας, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῷ 1842, ἐξ οὗ μετὰ πενταετῆ ὑπηρεσίαν, βλέπων τελείως ματαιουμένην πᾶσαν ἐλπίδα στρατιωτικῆς δράσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀπεχώρησε φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιτίμου ἀνθυπασπιστοῦ. Εἰσελθὼν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1847 τὸ πρῶτον ὡς ὑπουργικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης εἶτα δὲ τοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μέχρι τοῦ 1859, ἐξελέγη τῷ 1860 βουλευτὴς Μεγαλουπόλεως, ἐξ ἐγκαρδίου ἐκτιμῆσεως τῶν συμπολιτῶν του, ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἐκδηλωσάντων τὴν πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τῆς οἰκογενείας του εὐγνωμοσύνην των. Ἐν τῇ Βουλῇ ἐτάχθη εἰς τοὺς 62 καὶ εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὁθωνος,

πολεμῶν καὶ πολεμούμενος ὑπὸ τοῦ ἐκ μητρὸς θείου του Γενναίου Θ. Κολοκοτρώνη. Τῷ 1862 διὰ θεσπίσματος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως διορίσθη Γενικός Πρόξενος ἐν Βουκουρεστίῳ. Τῷ 1865 διορίσθη Διευθυντὴς τοῦ Ἐθν. Τυπογραφείου καὶ Σφραγιστηρίου, τῷ 1866 Πάρεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, εἶτα δὲ ὑπὸ τοῦ *Ε. Σίμου* Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Οἰκονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς α' τάξεως. Ἐπὶ μακρὰν ἐτῶν σειρὰν ἀφιλοκερδῶς καὶ ἐντίμως ὑπηρετήσας τὴν πατρίδα του καὶ ὡς Νομάρχης Εὐβοίας, Ζακύνθου καὶ Αἰτωλοακαρνανίας, προσήνεγκεν θετικὰς εὐεργεσίας, δύναται τις εἰπεῖν πρὸς τὴν δημοσίαν τῆς πατρίδος του ὑπηρεσίαν. Πεπρωτισμένος ὁ *Ν. Δικαῖος* δι' ἰκανῆς μαθήσεως, κεκτημένος δ' εὐφυΐαν καὶ ἰκανότητα, διέπρεψεν εἰς οἰονδήποτε ἀνῆλθεν ἀξίωμα, καίτοι δὲ ποικίλαι περιστάσεις καὶ ἐποχαὶ παρέσχον αὐτῷ εὐκαιρίαν πρὸς ἀσυνείδητον πλουτισμόν, ἐν ὧν τῷ ἠθικῷ μεγαλείῳ τοῦ χαρακτῆρός του, τῆς ἀφιλοκερδείας καὶ ἀκεραιότητός του, ὁ ἀνὴρ ἐξῆλθεν ἀνεγνωρισμένος πέννης, ἀλλ' ἄμωμος, ὁ τίτλος δ' οὗτος ἀπομένει ἀμοιβή εἰς τὰς μακρὰς αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις, ὑπερτέρα πάσης ἄλλης, ἣν ἤθελέ τις φρονήσει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἐν ᾧ μάταιαι πολλάκις ἐφέσεις δύναται νὰ σκιάσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν φήμην ἀνδρῶν διακριθέντων κατὰ τὰ ἄλλα, ἐν ἧ ἐτάχθησαν ὑπηρεσίᾳ. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰανουαρίου τοῦ 1889.

Γεώργιος Ν. Μαντζαβῖνος. Ἐλκει τὸ γένος ἐκ Κεφαλληνίας, ἔνθα ἡ οἰκογένειά του τοσαύτην ἤσκει ἐπιρροὴν εἰς τὰς πρώτας ἐκεῖνας ἐποχάς, ὥστε καὶ χωρίον φέρει τ' ὄνομά της, τὰ γνωστὰ «Μαντζαβινάτα». Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τὴν 6ην Ἀπριλίου τοῦ 1819 καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Ἰανουαρίου τοῦ 1890.

Ὁ πάππος αὐτοῦ *Ν. Μαντζαβῖνος* ἰδιοκτῆτης ἰστιοφόρου πλοίου, ὡς οἱ πλεῖστοι Ἕλληνες τῶν χρόνων ἐκείνων, μεθεῖξε τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἡμῶν. Κατὰ χιλιάδας ἀριθμοῦνται αἱ οἰκογένειαι ἃς μετέφερον ἀφιλοκερδῶς κατὰ τὴν σφαγὴν ἐκ τῆς ἐπαναστησάσης Ἑλλάδος εἰς μέρη ὅπου ἠδύναντο νὰ εὐρωσι σωτήριον ἀσφάλειαν. Ἐξ ἀπομνημονευμάτων του ὀλιγίστων ποιητικώτατα περιγράφονται οἱ κίνδυνοι οὓς διέτρεξε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν ἀνοικτῷ πελάγει ὅπως ἀποφυγῇ τὴν τουρκικὴν καταδίωξιν καὶ μεταφέρει σῶας οἰκογενείας ὀλοκλήρως γυναικοπαίδων εἰς μέρη ἀσφαλῆ μακρὰν τῆς τουρκικῆς μαχαίρας.

Ὁ υἱὸς του Γεώργιον παίδιον κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν παρελήφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἐν τῷ πλοίῳ ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸν πολυτάραχον βίον τοῦ ναύτου. Κατὰ τὸ 1824 τὸ ὑπὸ τὸν πλοίαρχον *Νικ. Μαντζαβῖνον* ἰδιόκτητον πλοῖον του «*Ζωσιμαῖα*» ἐπιστρέφων ἐκ Σμύρνης ὅπου ἐνεκατέστησε οἰκογενείας Ἑλληνικὰς κατεδιώχθη ὑπὸ δύο τουρκικῶν καὶ προτιμῆσαν τὴν καταστροφὴν ἢ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν βράχων τῆς Κεφαλληνίας καὶ κατεστράφη, ὁ δὲ *Νικόλ. Μαντζαβῖνος* ἐν ἡλικίᾳ τότε λίαν προγεχωρημένη καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ διατελῶν ἐρρίφθη ἐπίσης εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη, ἐγκαταλείψας τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν του Γεώργιον μόνον στήριγμα τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ νέος Γεώργιος ἐδείκνυε μεγάλην στοργὴν πρὸς τὰ γράμματα· μεταβάς μετὰ τῆς μητρὸς του εἰς Σῦρον παρεδόθη ὀλοσχερῶς, παίδιον ἔτι, εἰς τὴν σπουδὴν καὶ κατωρθῶ καὶ τοι πτωχὸς νὰ ζῆ καὶ τὴν οἰκογένειαν καὶ νὰ φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον. Διεκρίνετο διὰ τὴν ἔκτακτον ἐπιμέλειάν του, ὅτε δὲ ὁ ἀείμνηστος Καποδίστριας περιδιαβάων τὴν Ἑλλάδα κατῆλθε καὶ εἰς Σῦρον ἐπισκεπτόμενος τὰ Σχολεῖα, αὐτὸν ἐξέλεξεν οἱ διδάσκαλοι πρὸς ἐπίδειξιν τῆς προόδου τῶν μαθητῶν.

Ἄνδρωθεις ὁ Γ. Μαντζαβίνος μετέβη πρῶτον εἰς Κωνσταντινούπολιν κατόπιν δὲ εἰς Ἀγγλίαν ὅπου διηύθυνε πανισχύρους τότε ἐμπορικοὺς Ἑλλ. οἴκους, ἐπιδείξας ἀξιοθαύμαστον ἰκανότητα καὶ νοῦν ἐπιχειρηματικώτατον, ἀπορρίψας σπουδαιοτάτας προτάσεις, καθὼ μὴ ποθῶν ποσῶς ν' ἀπομακρυνθῆ τῆς Εὐρώπης, σκοπεύων δὲ πάντοτε νὰ ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἣν ἐστρέφετο πᾶσα αὐτοῦ ἡ στοργή. Περὶ τὸ 1852 ἐνυμφεύθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν θυγατέρα Εὐγενίαν, καταγομένην ἐκ τῆς μεγάλης Σιακῆς οἰκογενείας τῶν Σαραντῶν καὶ Σκαναβῆ ἐξ ἧς κατὰγονται καὶ οἱ Ὑψηλάνται, φημιζομένην τότε διὰ τὴν ωραιότητά της. Μετ' αὐτῆς μετέβη αὐθὺς εἰς Ἀγγλίαν ἀκριβῶς εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ Ἴονικόν ζήτημα ἔκαίε τὰς σάρκας ἀπάντων τῶν τέκνων τῆς Ἐπτανήσου. Ἐκεῖ ἀφήσας κατὰ μέρος τὰ ἔργα τοῦ Κερδῶου Ἐρμού παρεδόθη ὀλοσχερῶς εἰς τὰ τῆς πατρίδος, γράφων θερμότατα καὶ γλαφυρότατα ἄρθρα ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος του καὶ ἐν ἀλληλογραφίᾳ εὐρισκόμενος μετὰ τῶν ἐξοχωτέρων πολιτικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν ἀπαντήσεις ἐκτενεῖς ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων ἐν ἰδιοχειροῖς ἐπιστολαῖς, τοῦ Γλάδστωνος, τοῦ στρατηγῶ Ἰόρδωνος, τοῦ Βράιτ, τοῦ Σπ. Τριχοῦπης καὶ πλείστων ἄλλων. Ἐπιστρέψας ἐν Ἑλλάδι περὶ τὸ 1859, ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις ὅπου ἐξηκολούθησεν ἐμπορευόμενος καὶ δημοσιογραφῶν ἐπὶ ζητημάτων οἰκονομολογικῶν, ἐμπορικῶν, πολιτικῶν καὶ ἄλλων. Ἄμα τῇ ἐπιστροφῇ του ἐπαρασημοφορήθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος. Τότε ἀνετέθη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἀγγλικῆς Ἀνατολικῆς Τηλεγραφικῆς Ἐταιρίας, ἣν αὐτὸς μετὰ τοῦ ἐν Σύρω Προξένου τῆς Ἀγγλίας κ. Binuey ἀνδείξαν ἐν Ἑλλάδι, κατορθώσαντες νὰ συνεννοηθῶσι μετὰ τῶν τότε Κυβερνήσεων καὶ ἰδίᾳ μετὰ τῆς τοῦ ἀειμνήστου Κουμουνοῦρου, ὅπως συνδεθῆ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ συμπλέγματι. Οὕτω ὁ Γ. Μαντζαβίνος ὠνομάσθη Γεν. Πολιτ. Ἀντιπρόσωπος τῆς «Ἀγγλικῆς Τηλεγραφικῆς Ἐταιρίας τῶν καλωδίων ἐν Ἑλλάδι», εἶναι δὲ πανδομολογούμενον ὅτι ἂν ὁ ἀνὴρ ἔλλειπεν ἐκ τοῦ μέσου τῆς ὑποθέσεως ταύτης, βεβαίως ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία θὰ ἦτο ἔτι ἐν τοῖς σπαργάνοις.

Ὁ Γ. Μαντζαβίνος μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ἄρ. Πάγου Ν. Δηλιγιάννη κατώρθωσαν νὰ φέρωσιν εἰς ἐπίζηλον θέσιν τὴν ὑφισταμένην παρ' ἡμῖν πανωφελεστάτην καὶ ἐκπολιτιστικὴν Ἐταιρίαν τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, ἧς αἱ ἔργασια καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἡθικὰ κέρδη εἰσὶ κατὰδῆλα τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ.

Ρόκκος Χοῦδᾶς. Τὴν 3ην Μαΐου τοῦ 1890 ἀπέβησεν ἐν Χαλκίδι, ἀποτίων ἐν ταῖς εἰρκταῖς τὴν δι' ἐξῆδρυσιν τοῦ Βασιλέως ποιήν του ὁ ἐκ τῶν πατριωτικωτέρων καὶ τὰ μάλα ἀνεξαρτήτων νεωτέρων Ἑλλήνων πεφιλημένος ἀνὴρ. Τὴν χάριν, ἣν τῷ ἠρνήθη ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. Δ. Βουλπιώτης, ἐπανειλημμένως ζητηθεῖσαν ἀπὸ τὸν τύπον, ἐπιτακτικῶς σχεδὸν ἐπιβλήθεισαν ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης, τὴν τῷ ἔδωκεν ὁ θάνατος.

Ὁ Ρ. Χοῦδᾶς μετ' ὅλας τὰς ἐκτάκτους παραφοράς του καὶ τὸ ἑξαλλοὸν ἐκεῖνο τῆς ἀλχίμου ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν ὁρμῆς του, ὑπῆρξεν ἰδιοφυῆς προσωπικότης, ἀνὴρ ἀνεπιλήπτου τιμιότητος, ἐνθουσιώδους πολιτευτῆς, φυσιογνωμία ἐν πᾶσι μινείας εὐρυτέρας ἀπλῆς νεκρολογικῆς σημειώσεως. Χαρακτῆρος ἐντιμοτάτου, εὐλακρινούς, θαρραλέου, ἐκ πεποιθήσεως φιλελεύθερος καὶ δημοκράτης, καίτοι οὐδαμῶς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον συνεμερίσθη τὰς ὑπὲρ τῆς ἐγκαθιδρύσεως Δημοκρατίας ἐν Ἑλλάδι ἰδέας του. Δὲν ἦτο δημοκράτης συνωμότης, ἀλλὰ δημοκράτης, ἐκφράζων τὰς

γνώμας αὐτοῦ δημοσίᾳ καὶ ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ὑποστηρίζων τὰς ἰδέας του. Ὡς δημοσίως λειτουργός, ὡς εἰσαγγελεύς, ὡς βουλευτὴς ἐπεδείξατο σπανίαν εὐλι- κρίνειαν καὶ παρρησίαν, κατὰ πάντα πρότυπον πανθομολογουμένης ἀκεραιότητος. Ἐν ἄλλῳ τόπῳ ὁ Ρ. Χολδᾶς, ὃν διέκρινε καὶ εὐφυΐα καὶ δύναμις λόγου, ἀναμ- φιβόλως θὰ ἀπήλαυε μείζονος ἐκτιμῆσεως, ἐνταῦθα ὅμως αἱ μικραὶ αὐτοῦ καὶ ὄλων ἄκαιροι παρεκτροπαὶ συνετέλεσαν, ὅπως λησμονηθῶσι τελείως ἅπαντες οἱ εὐγενεῖς αὐτοῦ ἀγῶνες, αἱ ἀρεταὶ τοῦ σπανίου χαρακτῆρός του, πολλάκις γενομένου προ- ξένου ὑφίστων ὠφελειῶν, ὧν ὁ πολὺκλαυστος ἀνὴρ ἐγένετο πάροχος ἐν ὧραις κρισίμοις, ὡς ἀντίπαλος ἀναγκαίου ἐν αὐταῖς ὑφίστου ἐνθουσιασμοῦ, ὡς καὶ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του, ὡς δικηγόρου, ἐκ τῶν μᾶλλον εὐγλώττων, ὡς εἰσαγγελεύς ἐννομητάτου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΓΕΡΑΚΗ

*Ἀγαθοσύνη ἀγγελικῆ, μελέτη κ' εὐφυΐα
καὶ σπάνιαις ἄλλαις ἀρεταῖς . . . ὑπῆρξαν εἰρωνεῖα!
'Ἐπόρευε', ἐμαρτύρησε 'ς τὸ θλιβερὸν κρεβάτι
καὶ τῆς ζωῆς ἐγγώρισε μὲ πίκρα τὴν ἀπάτη.
'Ἀλλὰ πικρότερα πολὺ τοῦ 'πόρευσε ν' ἀφήση
μιὰν ὑπαρξὶ τρισάκριβη 'ς τὴν γῆν καὶ λακταρήση,
καὶ τὸ φιλὶ τῆς ἔλαβε γιὰ δρόσο τῆς ψυχῆς του,
ἄχ! τὸ πικρὸν, τὸ ὕστερον φιλὶ . . . τῆς ἀδελφῆς του.*

8]11]90.

Γ. ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ

ΠΑΡΤΑ 'ΠΙΣΩ

Πάρτα 'πίσω, πάρτα 'πίσω
μαραμμέν' ἀπ' τὰ φιλιὰ,
δάκρυ πειρὰ νὰ τὰ ποτίσω
δὲν μ' ἀπόμεινε σταλιά.

Γι' αὐτὸ πέφτουν μαραμμένα
χωρὶς μύρο καὶ δροσιά·
θαρρεῖς κλαίουμε μ' ἐμένα
γιὰ τ' αὐτὴν τὴν χωρισιά.

Τόσο χρόνο 'ς τὴν καρδιά μου
λατρευμένα τὰ κρατῶ . . .

Ἐστείρεψαν τὰ δάκρυά μου,
Πάρτα 'πίσω, δὲν βασιτῶ.

Ἐεφυλλίζουσαν ἕνα, ἕνα,
'ς τὴν ψυχρή μου ἀγκαλιά . . .
"Ἀχ... λουλούδια λατρευμένα,
μαραμμέν' ἀπ' τὰ φιλιὰ.

Πάρτα 'πίσω καὶ πεθαίνω,
μ' εἶν' ἡ θέα τους πικρή,
Μ' αὐτὰ θέλω νὰν' πλεγμένο
τὸ στεφάνι μου νεκρῆ.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ